Пралетары ўсіх краеў, злучайцеся.

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.
Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.
Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вараочаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

КОШТ НУМАРУ 4 кап.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА
Зьмена адрасу: іншагародніх—20 к., мясцовых—10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ
За радок нанпарэлі перад тэкстам 1 р. 50 к.
Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ
Беспрацоўн. і чырвонаармейцы за дакумант . . 15 к.
За кожны дадатковы . . 5 к.
Публікацыя ЗАГС'—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. кантарах.
АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

8-мы ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 171 (2063) Субота, 30-га ліпеня 1927 г.

Клясавая палітыка ў крэдытаваньні сельскай гаспадаркі.

Вырашэньне задачы аб правільным сацыяльным кірунку сел.-гасп. крэдыту мае вялізнае значэньне.

Наша палітыка ў вёсцы грунтуецца на правільным ажыцьцяўленьні клясавай лініі ў адносіне да адбываючыхся ў вёсцы эканамічных працэсаў.

Імкненьні да хутчэйшага кааперараваньня вёскі, пашырэньня ахопу кааперацыйнай працай як сел.-гасп. вытворчасьці, так і тавараабароту і пабудаваньне на кааперацыйных пачатках усёй нізавой сеткі сыстэмы сел.-гасп. крэдыту забясьпечваюць рост у вёсцы грамадзкіх мэтадаў гаспадаркі, якія зьяўляюцца зачаткам сацыялістычнай гаспадаркі.

Палітыка ўраду і партыі—кааператараваньне шырокіх сялянскіх мас—перашкаджае росту асабістай сялянскай гаспадаркі і шкоднаму росту заможных пластоў вясковай буржуазіі.

Клясавая лінія партыі перш за ўсё мае мэтай разьвіцьцё грамадзкай гаспадаркі шляхам кааперараваньня працэсаў вытворчасьці, збыту і дастаўкі і шляхам правядзеньня сел.-гасп. крэдыту выключна праз нізавую кааперацыю.

Сам па сабе курс на кааперараваньне сялянства яшчэ не забясьпечвае правільнага ўплыву нашай палітыкі на сялянскую гаспадарку. Неабходна ў самай кааперацыйнай палітыцы і ў палітыцы правядзеньня сел.-гасп. крэдыту ў вёсцы таксама забясьпечыць ажыцьцяўленьне правільнага падыходу да разнастайных пластоў вёскі.

Таму перш за ўсё трэба забясьпечыць пераважнае ўцягваньне шырокіх бядняцкіх і серадняцкіх мас у кааперацыйнае будаўніцтва і ў прыватнасьці ў сел.-гаспадарчыя крэдытныя таварыствы.

У сучасны момант галоўную масу сяброў с.-г. крэдытных таварыстваў якраз складаюць серадняцкія і бядняцкія пласты сялянства.

Па ўсёй БССР мы маем:

Процант гаспадарак	Сярод усіх гаспадар. рэспублікі	Сярод сяброў таварыст.	Сярод пазычальн.	Процант у агульн. суме суд.
Беспасеўныя і з пасевам да 2-х дзес.	21,1	22,9	26,4	27,8
Ня маюч. коняй . .	12,6	22,5	26,0	29,6
Ня маюч. кароў . .	4,4	10,3	10,9	11,7

На Беларусі, такім чынам, гэтыя данныя паказваюць, што праведзеныя мерапрыёмствы сыстэмай с.-г. крэдыту забясьпечылі ўцягваньне ў склад сяброў таварystваў і фактычнае крэдытаваньне пераважна бядняцкіх сялянскіх гаспадарак.

Для ўмацненьня кааперараваньня бядняцкіх і серадняцкіх пластоў вёскі і для накіраваньня ў гэты бок усёй палітыкі сыстэмы с.-г. крэдыту неабходна ўмацніць кааперацыйную прапаганду сярод сялянскай беднаты і сярод серадняцкіх груп сяла, арганізаваць пры кожным таварыстве с.-г. крэдыту і пры іх аддзяленьнях, а таксама пры с.-г. крэдытных саюзах спэцыяльныя фонды па аплаце часткі паёў за беднякоў—сялян, пры рэвізіі таварыстваў зьвяртаць спэцыяльную ўвагу ажыцьцяўленьню праўленьнем таварыстваў дырэктывы аб сацыяльным кірунку с.-г. крэдыту, аб растэрмінаваньні ўнясеньня паёў для беднаты; арганізаваць правільны вучот сацыяльнага складу сяброў таварыства і пазычальнікаў і фінансава ўзмацніць перш за ўсё тыя таварыствы, якія ажыцьцяўляюць на справе масавае ўцягваньне ў склад сяброў таварыства бядняцкіх і серадняцкіх сялянскіх гаспадарак.

Заможныя пласты вёскі павінны крэдытавацца толькі па меры ўкладаў іх уласных сродкаў, узносаў у спэцыяльныя капіталы і г. д. Крэдытаваньне-ж з асноўных капіталаў таварыства, з сродкаў ад масавага ўкладчыка і ўсіх пазык атрыманых ад вышэйшых зьвеньняў сыстэмы с.-г. крэдыту павінна накіроўвацца па лініі ўзмацненьня бядняцкіх і серадняцкіх пластоў вёскі.

Пры чым гэтыя сродкі павінны накіроўвацца як на асабісты вытворчы крэдыт, так і на крэдытаваньне калектываў, с.-г. арцеляў, спэцыяльных таварыстваў, якія яднаюць бядняцкія і серадняцкія сялянскія гаспадаркі.

Вырашыць гэтыя задачы можна толькі пры агульнай дапамозе сыстэмы с.-г. крэдыту, земорганаў і с.-г. кааперацыі.

У кожным пляне гэтых арганізацый, у кожнай іх практычнай апарацыі, на кожным кроку належыць памятаць аб неабходнасьці перш за ўсё забясьпечыць правільны сацыяльны падыход, правільную клясавую палітыку.

Толькі тады мы зможам забясьпечыць уцягваньне шырокіх кааперацыйных мас сялянства ў сацыялістычнае будаўніцтва.

Кітайская кампартыя на варце рэвалюцыі.

Тэкст дэклярацыі ЦК кітайскай камуністычнай партыі.

ШАНХАЙ, 25-7. З вялікім спазьненьнем атрыман тэкст дэклярацыі ЦК кітайскай кампартыі ад 15 ліпеня.

Пленум Гаміндану ў сакавіку, зазначана ў дэклярацыі, сьведчыў аб згодзе лідэраў ЦК Гаміндану арганізаваць барацьбу з наступам рэакцыі і разгарнуць рабочы і сялянскі рух. З гэтае прычыны кампартыя ўхваліла тады даць поўную дапамогу ўханскаму цэнтру Гаміндану. Народныя масы, а з імі кампартыя, цьвёрда верылі, што гаміндануўскае кіраўніцтва і нацыянальны ўрад сумленна выконваюць абавязацельства узятае імі на сябе на пленуме ў сакавіку. Аднак, далейшыя месяцы далі суровае расчараваньне ўсім рэвалюцыйным гушчам кітайскага народу. Сувязі лідэраў Гаміндану з фэадальна-буржуазнымі гушчамі аказаліся мацнейшымі і гэта пацягнула ЦК Гаміндану да пасыўнасьці, у выніку чаго перавага аказалася ў руках рэакцыйных генэралаў.

Пацяклі рэчкі крыві рабочых і сялян. Масавыя арганізацыі былі разгромлены. Рэакцыя панавала. Лідэры Гаміндану ў той момант не адважыліся на рэвалюцыю. Урад пакінуў непакаранымі контр-рэвалюцыйныя выступленьні. У выніку контррэвалюцыя зьвіла моцнае гняздо ў самай рэвалюцыйнай сталіцы, ва Ухане. Палітыка большасьці ЦК Гаміндану і нацыянальнага ўраду пагібельна для рэвалюцыі. Яна ператварае ўханскі ўрад у новую мілітарысцкую групоўку. Камуністычная партыя ня можа браць на сябе адказнасьці за такую палітыку. З гэтае прычыны ЦК кампартыі Кітаю ўхваліў адклікаць сваіх прадстаўнікоў з уханскага ўраду. Кампартыя будзе праводзіць далей бескампрамісную рашучую барацьбу проці імпэрыялізму, мілітарызму і фэадалізму за поўную перамогу рэвалюцыі, за саюз з рабочымі і прыгнечанымі народамі ўсяго сьвету і за саюз з СССР.

Кампартыя будзе праводзіць гэту барацьбу разам з сапраўдна-рэвалюцыйнымі элемэнтамі Гаміндану і гаміндануўскімі масамі. З гэтае прычыны камуністы ня маюць падставы для выхаду з Гаміндану і адмовы ад супрацоўніцтва з ім.

Кампартыя не дазволіць генэраламздраднікам рэвалюцыі і нэпэўным палітыкам хавацца пад імем Гаміндану і прыбірацца ў сьцяг Сун-Ят-Сэна.

Вінаваціць Чан-Кай-Шы.

ШАНХАЙ, 28-VII. Група вайск. начальнікаў апублікавала абежнік у якім заяўляе, што Чан-Кай-Шы вінаваты ў ўцяжкасьцях нацыянальнай рэвалюцыі. Калі-б ня яго здрада, нацыянальныя арміі былі-б ужо ў Пекіне. Далей сказана, што ЦК Гаміндану цяпер вядзе барацьбу супроць камуністаў і зварачваючыся да генэралаў кажа: адно з двох, альбо мець Чан-Кай-Шы, і ня мець партыі, альбо мець партыю і ня мець Чан-Кай-Шы.

Чуткі аб згодзе паміж Чжан-Цзо-Лінам і Чан-Кай-Шы.

ШАНХАЙ, 28-7. Па паведамленьні амэрыканскіх газэт нанкінскае войска эвакуавала Шандунь і Сючжоў (правінцыя Цзян-Цзу).

Па паведамленьні-ж агэнцтва «Рэйтэр» з Пекіну, прадстаўнік Ангоцьзюна заявіў, што паміж Чжан-Цзо-Лінам і Чан-Кай-Шы дасягнута згода, на падставе якой нацыянальнае войска адыходзіць на поўдзень ад Сю-Чжоў, а тэрыторыя паміж Сю-Чжоу і Пукоў часова абвяшчаецца нэйтральнай зонай.

Бойка паміж нанкінскімі і шандуньскімі арміямі.

ПЕКІН, 28-7. Нанкінскія арміі адступілі ў раёне Сучжоу (на поўначы правінцыі Анхуэй) дзе адбываюцца ўпартыя бойкі з шандуньцамі. Прычына адступленьня—недахоп снарадаў, з прычыны чаго тры паўднёвыя арміі бадай што поўнасьцю страцілі баяздольнасьць. Страты забітымі дасягаюць больш 10 тысяч з кожнага боку. Чан-Кай-Шы тэрмінова выехаў на фронт.

Сун-Дзін-Лін запрашаюць у Нанкін.

ШАНХАЙ, 27-7. Кітайскі друк паведамляе, што нанкінскі ўрад паслаў міністра юстыцыі Ван-Чун-Вэя ў Шанхай, каб запрасіць удаву Сун-Ят-Сэна Сун-Дзін-Лін у Нанкін.

На нямецкім параходзе выкрыты бомбы.

ШАНХАЙ, 27-7. Кітайская вайсковая ўлада затрымала і ўчыніла вобыск на нямецкім параходзе. У выніку вобыску на параходзе было выкрыта 70 скрынак бомб. Кітайскі друк зацьвярджае, што бомбы належаць Японіі і перавозіліся ў Дайрэн. Параход затрыманы да атрыманьня інструкцыі ад Чан-Кай-Шы.

Выбух у Учане.

ХАНЬКОЎ, 28-VII. Па няведамай прычыне здарыўся выбух ваеннага складу ў Учане.

Пасьля выбуху ў працягу 9 гадзін цягнуўся пажар.

Забіта 70 і ранена 40 салдат.

Выбухам і пажарам зьнішчана 60 тысяч снарадаў, многа абсталяваньня, дакумантаў ваеннай вопраткі і інш.

Далей разрыву з СССР Англія ня пойдзе.

Заява Чэмбэрлена.

ЛЁНДАН, 28-7. Агэнцтва „Рэйтар“ паведамляе: адказваючы дэпутату рабочай партыі Травэльяну, Чэмбэрлен заявіў, што Травэльян сваю прамову грунтаваў на некалькіх артыкулах, зьмешчаных у «Юманітэ», якія прыпісвалі лёрду Крю (ангельскі пасланьнік у Парыжы) зносіны з прадстаўнікамі ня існуючага ўкраінскага ўраду і інтрыгі з ім супроць СССР. У гэтым няма ні слова праўды. Пэўна, у іншых колах ішлі размовы аб незалежным «украінскім урадзе, аднак гэтыя размовы ня мелі ніякага падтрыманьня.

Я не спачуваю мэтам, якія савецкі ўрад лічыць мэтамі сваей палітыкі. Але я пераконан, што нама больш вернага шляху для ўмацаваньня савецкага ўраду і аб'яднаньня расейскага народу наваколa свайго ўраду, як пачаць такія дзеяньні, альбо дапамагчы такім дзеяньням, якія пакажуцца расейскаму народу пагрозай яго нацыянальнаму адзінству. Гэта настолькі ясна, што гучыць, як агульнае месца.

Калі паводзіны савецкіх прадстаўнікоў у Англіі і агульная варожая палітыка савецкага ўраду зрабілі, па нашым пераконаньні, немажлівым працяг дыплёматычных зносін з СССР, то мы ня маем на ўвазе ісьці далей гэтага ў нашых спрэчках».

Дэпутат рабочай партыі Уолсэт сказаў: я ўпэўнен, што заява, якую зараз зрабіў міністр замежных спраў па пытаньні аб дыплёматычных зносінах з СССР, не загараджвае савецкаму ўраду шляху да аднаўленьня дыплёматычных зносін, калі ён пажадае зрабіць крокі да аднаўленьня іх.

Чэмбэрлен адказаў, што адносіны ня могуць быць адноўлены на старым базісе.

Шлях да аднаўленьня дыплёматычных зносін зачынен ня будзе.

На гэта Уолсэт сказаў: усё, што я хацеў выявіць—гэта тое, што калі савецкі ўрад пажадае зрабіць крокі да аднаўленьне зносін, то шлях да гэтага ня будзе зачынен?

Чэмбэрлен адказаў: пэўна, не. Калі такія крокі будуць зроблены, то савецкі ўрад бязумоўна заявіць аб умовах, на якіх будзе зроблена прапанова і мы зможам адчаціць гэтыя ўмовы.

На жэнеўскай канфэрэнцыі па разброеньню.

БЭРЛІН, 28-VII. Сёньня раніцай аднавіліся перамовы паміж кіраўнікамі дэлегацыі на тройсьцьвеннай канфэрэнцыі.

У палітычных колах асаблівую вартасьць надаюць прапанове Чэмбэрлена аб часовым урэгуляваньні пытаньня аб крэйсерах.

У зьвязку з нязгоджанасьцю паміж ангельскай і амэрыканскай дэлегацыяй у пытаньні аб танажы і ўзброеньні крэйсераў у жэнеўскіх колах лічаць магчымым, што згода ўтворана ня будзе.

Чэмбэрлен спадзяецца на посьпех канфэрэнцыі.

ЛЁНДАН, 28-VII. Агэнцтва «Рэйтэр» паведамляе: у палаце вобшчын член рабочай партыі Травэльян адчыніў агульныя спрэчкі па пытаньні аб разброеньні.

Чэмбэрлен, адказваючы на пытаньні, заявіў, што Англія не перамяніла сваей палітыкі ў адносінах да Кітаю пасьля заявы ўраду ў сьнежні мінулага году і лютым бягучага году.

Перайшоўшы да перамоў у Жэневе Чэмбэрлэн сказаў, што яму нават жудасна падумаць аб тым, што можа якімнебудзь чынам узьнікнуць канфлікт са Злучанымі Штатамі.

«Незалежна ад таго, чым кончыцца канфэрэнцыя ў Жэневе—згодаю ці не, я хачу лічыць, што менш усяго магчыма, каб вынікам нязгоды ў Жэневе была сварка. Я думаю, што абмежаваньне ўзброеньняў будзе ажыцьцёўлена шэрагам мяняючых адна другую канфэрэнцый, з якіх кожная будзе мець вынікам невялікі прагрэс у гэтым пытаньні.

Урад мяркуе, што інструкцыі, атрыманыя ангельскімі дэлегатамі, змогуць паслужыць грунтам для згоды, якую можна прыняць як Злучаным Штатам, так і Японіі».

Пытаньне аб англа-расейскім камітэце адложана.

ЛЁНДАН, 28-VII. Генэральная рада на ўчарайшым пасяджэньні ўхваліла перанесьці пытаньне аб англа-расейскім камітэце на зьезд у Эдынбург, які адчыняецца 5 верасьня.

Як перадаюць, на пасяджэньні абмяркоўвалася нядаўняя перапіска між генэральнаю радаю і УЦСПС і заява Томскага.

Карэспандэнт па рабочых пытаньнях «Дэйлі Тэлеграф» гутарыў пасьля пасяджэньня з некаторымі сябрамі генэральнай рады. Адзін з сяброў генэральнай рады дэпутат парляманту (дэпутатамі парляманту зьяўляюцца наступныя сябры генэральнай рады: Маргарыта Бондфільд, Брамлей, Хайцэй, Пэрсель, Смайлі, Томас і Торн) заявіў: «Пераважаючая большасьць тых, хто зьвязан з прафсаюзным рухам, займае па расейскім пытаньні яшчэ больш рашучую пазіцыю, чымся займалі палітычныя лідэры летась. Некаторыя з іх устрымліваюцца, каб заявіць аб неабходнасьці разрыву і пайсьці на дапамогу разрыву з СССР, але канчатковы разрыў лепш, чымся хітрыкі. Вы можаце быць ўпэўнены, што разрыў здарыцца хутка». Далей сябра генэральнай рады дадаў: «Я бачу, што наша пасрэдніцтва з мэтаю ўваходу савецкіх прафсаюзаў у Інтэрнацыянал зьяўляецца зусім ня тым, чаго яны (бальшавікі!) дамагаюцца і таму пераконан, што чым хутчэй спыніць сваё існаваньне англа-расейскі камітэт, тым лепш».

Адозва Камінтэрну ў сувязі з угодкамі сусьветнай вайны.

МАСКВА, 28-7. Выканком Камінтэрну зьвярнуўся да рабочых і работніц, сялян і сялянак з адозваю наконт 13-х угодак сусьветнай вайны.

У адозьве зазначана: 13 гадоў мінула з таго часу, як распачалася жахлівая і суровая вайна, якая цягнулася 4 гады, 3 месяцы і 26 дзён. Сусьветнай буржуазеі ўдалося ў жнівеньскія дні 1914 г. закілзаць сілы імпэрыялізму і мілітарызму толькі дзякуючы таму, што. сусьветная сацыял-дэмакратыя адкрыта стала на яе бок у справе арганізацыі сусьветнай крывавай бойні. Увесь пасьляваенны час сусьветная сацыял-дэмакратыя актыўна ўдзельнічала ва ўнутранай барацьбе проці рэвалюцыйных пралетарскіх мас. Італія—Мусаліні, Нямеччына—Гіндэнбурга, Вэнгрыя—Хорці, Польшча—Пілсудзкага, Англія—зубраў, Кітай, які захлінаецца ў крыві, і, нарэшце, рэакцыйная Аўстрыя, якая распраўляецца з аўстрыйскім пралетарыятам за яго адважную спробу распачаць бойку з фашызмам—такія вынікі ўнутранай здрадніцк. палітыкі сацыял-патрыятызму. Уся сацыял-дэмакратыя ўсяго сьвету занепакоена зараз тым, каб адцягнуць увагу шырокіх мас ад крывавай оргіі імпэрыялізму ў Кітаі і зьменшыць асьцярожнасьць іх у адносінах да новай вайны, якая адкрыта куецца проці першай рэспублікі працы.

Спыніць вайну проці Кітаю, спыніць вайну проці СССР можна будзе толькі ў тым выпадку, калі працоўныя ўсяго сьвету прасякнуцца сьвядомасьцю, што вайна зьяўляецца ня справаю будучыны, а суроваю сапраўднасьцю сёньнешняга дню. Дні жніўня павінны стаць пачаткам сапраўднай масавай кампаніі за спыненьне вайны проці Кітаю і за адхіленьне вайны проці СССР.

Прымусьце ўрады адклікаць узброеныя сілы з Кітаю, перашкодзьце пасылцы войска і зброі ў Кітай. Зараз, больш, чымся калі-небудзь, усім рабочым без выключэньня трэба заняцца сапраўднаю падрыхтоўкаю ўсеагульнай забастоўкі з мэтаю спыніць вайну, якая ўжо вядзецца, і адхіліць новую вайну. Дні жніўня 1914 г. былі днямі адзінага фронту сацыялістычных партый і буржуазных урадаў у імя імпэрыялізму. Няхай дні жніўня 1927 г. будуць пачаткам сапраўднага адзінага пралетарскага фронту пад сьцягам барацьбы проці імпэрыялізму і капіталізму. Шырокі адзіны фронт павінен ахапіць ня толькі рабочых, але і сялян, ня толькі працоўныя масы капіталістычных краёў, але і працоўныя народы каланіяльных і поўкаланіяльных краёў.

Дні жніўня 1927 г. павінны быць загостранымі проці віноўнікаў крывавых злачынстваў дзён жніўня 1914 г. Імпэрыялістам і іх лёкаям мы павінны ў гэтыя дні абвясьціць рашучую вайну пад лёзунгам: «Прэч імпэрыялістычную вайну проці Кітаю. Усе на абарону рэвалюцыйнага Кітаю і СССР».

Пасьля крывавых венскіх падзей.

Новыя арышты

ВЕНА, 27-VII. Друк паведамляе, што паліцыя, нібыта, выкрыла тайную друкарню, дзе друкаваліся праклямацыі з заклікам да забастоўкі сельскіх рабочых. Паліцыя ўчыніла шмат арыштаў.

Вобыскі і арышты ня спыняюцца.

ВЕНА, 28-VII. Вобыскі і арышты ў Вене ня спыняюцца. У апошнюю ноч арыштавана яшчэ 20 чал.

У зьвязку з венскімі падзеямі чакаецца больш 100 працэсаў.

ВЕНА, 22-7. «Ротэ Фанэ» паведамляе, што справы некаторых арыштаваных у зьвязку з апошнімі падзеямі будуць разглядацца ў правінцыі. Больш сур'ёзныя справы, якія будуць разглядацца ў Вене, адкладзены да восені. Чакаецца больш 100 працэсаў. Некаторыя арыштаваныя абвінавачваюцца ў забойстве, падпале, падбухторстве да паўстаньня і г. д. Арышты ня спыняюцца. Сярод рабочых усюды шнырараць шпікі, якія падслухваюць размовы і арыштоўваюць адразу-ж пасьля звычайнай заўвагі. Шпікі падсылаюцца нават у больніцы, дзе яны спрабуюць выведаць хоць што-небудзь ад цяжка параненых.

Т. т. Коман, Калінчынер і інш. вызвалены.

ВЕНА, 28-VII. Арыштаваныя ўчора ў Вене камуністы Коман, Калінчынер і інш. вызвалены за адсутнасьцю матар'ялу для абвінавачаньня.

Спачуваньне аўстрыйскім таварышом.

ЛЁНДАН, 28-VII. Выканком рабочай партыі ўхваліў рэзалюцыю, у якой выказвае «спачуваньне аўстрыйскім таварышом» у зьвязку з забойствам рабочых паліцыяй у часе дэманстрацыі ў Вене.

Рабочыя абураны паводзінамі ЦК с-д. партыі.

ВЕНА, 28-VII. Не зважаючы на тое, што прапанова сацыял-дэмакратаў у парляманце і далей сьведчыць аб бясспрэчнай маўчалівай згодзе між імі і ўрадам,—сябра хрысьціянска-сацыялістычнай партыі Гутлер і сацыял-дэмакрат Рэнэр абмяняліся ў парляманце дыплёматычнымі прамовамі аб магчымасьці ўзаемнага разуменьня. Выступленьні сацыял-дэмакратаў у парляманце аб выказе недавер'я Зэйпелю і назначэньні сьледчай камісіі не супакоілі рабочую грамадзкую думку. На адчыненых сходах сацыял-дэмакратаў у розных раёнах рабочыя адкрыта абураны паводзінамі ЦК сацыял-дэмакратычнай партыі і пагражаюць выхадам з партыі; усё часьцей чуюцца галасы, якія патрабуюць арганізаваць замест Шуцбунду саюз чырвоных франтавікоў. Сярод рабочых адзначаецца рост зацікаўленасьці да органу кампартыі „Ротэ Фанэ“.

Патрабаваньні кулацкай і памешчыцкай канфэрэнцыі.

ВЕНА, 28-VII. Учора ў Лінцы адбылася канфэрэнцыя старшынь найбольш уплывовых сельска-гаспадарчых кулацка-памешчыцкіх арганізацый Аўстрыі. На канфэрэнцыі прысутнічаў прадстаўнік міністэрства земляробства. Аднагалосна ўхвалена рэзалюцыя з такімі патрабаваньнямі: правядзеньне закону аб забароне забастовак на транспарце і грамадзка-важных прадпрыёмствах; забастоўкі служачых грамадзкіх устаноў павінна карацца; армія і паліцыя павінны быць рэарганізаваны, узброеньне жандармэрыі павінна быць павялічана; абшчынная паліцыя павінна быць забаронена; павінна быць адноўлена пакараньне сьмерцю і абмежавана воля друку; у выпадку забастоўкі, па радыё павінны перадавацца толькі афіцыйныя паведамленьні ўраду. Канфэрэнцыя абяцае ўраду энэргічную дапамогу ў ажыцьцяўленьні памянёных патрабаваньняў.

У венскіх падзеях вінаваціць камуністаў.

ВЕНА, 27-7. Канцлер Хартлеб, які выступіў у парляманце наконт удзелу камуністаў у падзеях 15-16 ліпеня, заявіў: «Забіты Інгус адыгрываў буйную ролю пры Бела Куне і быў дарадчыкам венскага гандлёвага прадстаўніцтва.

Што-ж датычыць Ленгіэля і Рапапорта, дык хоць і няма выразных доказаў у іх вінаватасьці, аднак, ёсьць бясспрэчнае западозраньне, што прысутнасьць гэтых камуністаў у Вене мела на мэце падрыхтоўку новых камуністычных выступленьняў».

Увага: забіты ў дні ліпнеўскіх падзей у Вене Інгус—ранейшы швэйцар гандлёвага прадстаўніцтва ў Вене, звольнены ў 1926 г. Ленгіэль і Рапапорт—сябры савету гандлёвага прадстаўніцтва СССР у Бэрліне, якія прыехалі ў Вену для вядзеньня перамоў з венскім муніцыпалітэтам аб крэдытах.

Збор на карысьць ахвяр венскіх падзей.

ВЕНА, 25-7. Аўстрыйская сэкцыя МОПР'у распачала збор сродкаў на карысьць ахвяр венскіх падзей.

МОПР запрасіў 5 праваабаронцаў для абароны арыштаваных.

Прамыслоўцы зьбіраюць ахвяраваньні на карысьць паліцэйскіх.

ВЕНА, 28-VII. Буйныя аўстрыйскія капіталістычныя арганізацыі і прадпрыёмствы багата ахвяроўваюць на карысьць сем'яў пацярпеўшых паліцэйскіх. Саюз банкаў ахвяраваў 60 тысяч шылінгаў, прамысловы саюз—100 тысяч шылінгаў і г. д.

Супярэчнасьці сярод румынскай сялянскай партыі.

ВЕНА, 28-VII. У зьвязку з выступленьнем лідэра румынскай нацыянальнай сялянскай партыі Маніу ў парляманце з патрабаваньнем роспуску парляманту і назначэньня новых выбараў, супярэчнасьці між нацыянальнай сялянскай партыяй абвастрыліся. «Адэвэруль» паведамляе, што Маніу мае намер патрабаваць у вэнгерскай рады аудыэнцыі, каб прапанаваць пазіцыю сваёй партыі. У зьвязку з склікам нацыянальнай сялянскай партыяй масавага сходу сяброў партыі, у Бухарэсьце ўжыты «адпаведныя» захады. Салдаты, якія знаходзяцца на пабыўцы, выклікаюцца назад. У бухарэсцкіх казармах атрады знаходзяцца ў поўнай баявой гатоўнасьці.

Пасьля сьмерці караля ў Румыніі было многа арыштаваных.

ВЕНА, 28-VII. Будапэштскія газэты зьмяшчаюць новыя падрабязнасьці аб мерах, ужытых румынскім урадам зараз-жа пасьля сьмерці караля Фэрдынанда. Па загаду рады міністраў па ўсім Сяміградзьдзі былі ўчынены шматлікія арышты сярод апазіцыйных колаў, асабліва сярод нацыянальных меншасьцяў. Арыштаваныя засталіся заложнікамі. Арыштаваных хутка вызвалілі, але ўзялі з іх абавязацельства не выяжджаць нікуды. У ліку арыштаваных было шмат прадстаўнікоў каталіцкага духаўніцтва, якіх прымусілі служыць паніхіды па каралі.

СССР і заграніца.

Старшыня латвійскай дэлегацыі аб гандлёвым угаворы з СССР.

РЫГА, 28-VII. Старшыня латвійскай дэлегацыі, які праводзіў перамовы аб утварэньні гандлёвага ўгавору з СССР, Вільямс у гутарцы з прадстаўнікамі друку заявіў:

«Латвійскія дробныя гандляры супярэчаць проці савецка-латвійскага ўгавору, бо яны дамагаюцца права вольнага гандлю з СССР. Але гэта сьмешна і нерэальна.

Па ўгавору савецкія арганізацыі будуць утвараць усе зьдзелкі непасрэдна з латвійскімі прамыслоўцамі. Гэта будзе спрыяць агульнаму разьвіцьцю прамысловасьці, а ў зьвязку з гэтым і пашырэньню дзейнасьці дробных гандляроў. Усе нашы зьдзелкі з СССР да гэтага часу апраўдалі сябе. Калі ўсё-ж такі ўгавор ня будзе зацьверджаны, дык СССР прымушан будзе накіраваць свой транзіт і свае заказы па другім напрамку, іншым краём, што пашкодзіць інтарэсам Латвіі.

Нашы палітычныя і гаспадарчыя колы па гэтым толькі страцяць».

Шуманіс аб адносінах Францыі да СССР.

РЫГА, 27-VII. На днях у Рыгу вярнуўся латвійскі пасланьнік у Францыі Шуманіс, які ў гутарцы з супрацоўнікам друку заявіў: Францыя на мае нічога супроць савецка-латвійскага ўгавору. Наколькі мне вядома, Францыя ня думае браць прыклад з Англіі і ня зьбіраецца парываць адносін з СССР.

За дзень.

Паліцыя ня мае часу.

У Парыжы народ заняты. Паліцыя таксама занята. Хіба-ж за ўсім угледзіш: воры, зладзеі, казнакрады, белагвардзейцы, фальшываманэтчыкі.

Дзе ёй за ўсім угледзіць.

А тут як сьнег на галаву: савецкае паўнамоцнае прадстаўніцтва ў Францыі паведамляе, што ў Парыжы існуе спэцыяльная арганізацыя, якая толькі тым і займаецца, што выпушчае на рынак фальшывыя савецкія дакуманты.

Справа, здаецца, лёгкая, амаль па гатоваму адрасу ўзяў ды паслаў некалькі паліцэйскіх ды арыштаваў гэтую групу.

А гэтак робіцца звычайна. Тым больш, што некаторыя кажуць, што гэтая фабрыка знаходзіцца зусім недалёка ад габінэту дырэктара парыскай паліцыі.

Ды чаго сьпяшацца. Часу хопіць. А за гэты час можа які-небудзь новы дакуманцік сфабрыкуюць, які можна будзе пусьціць у ход супроць камуністаў, ну, а там, паміж іншым, можа што-небудзь супроць савецкай улады ўдасца выкінуць.

Так яно і выйшла: парыская паліцыя занадта стамілася фабрыкацыяй працэсу камуністаў, прыцягненых да судовай адказнасьці за «шпіянаж», што ня мела часу адказаць на ліст нашага прадстаўніцтва.

Хіба-ж гэта жарты працаваць пад непасрэдным кіраўніцтвам міністра ўнутраных спраў п. Альбэрта Сара і яго правай рукі п. Жана Шыапа—начальніка парыскай ахранкі!

Па некаторых вестках, пасьля ўпартых і неаднаразовых напамінаў нашага прадстаўніцтва, гэтых 5 афэрыстаў усё-ж арыштавалі для таго, каб... пад абаронай паліцыі яны мелі магчымасьць больш спакойна працягваць сваю афэрысцкую працу, але ўжо бяз ніякага рыску, што яны яшчэ раз могуць быць арыштаваны:

«Жандарм ня выдасьць, паліцыя ня зьесьць».

Піррава перамога.

Кансэрватыўна-ангельскі друк спраўляе вясельле. Музыка грае туш. Старыя лёрды выпіваюць лішні бакал коктэйлю.

Яны ў сваіх Макдональдах не памыліліся. Ня дрэнны чалавек Макдональд зусім добры Томас. Ну, а Сміт, хоць ён і старшыня фэдэрацыі горнарабочых—найбольш рэвалюцыйнай часткі ангельскага пралетарыяту, але ўсё-ж і ён ня дрэнны чалавек.

Калі-б ня ён, дык ня дай божа, што здарылася-б.

Яны маюць чым быць задаволенымі. Ва ўсёй сваёй прамове аб дзейнасьці фэдэрацыі Сміт ні водным словам ня ўспомніў пралетарыят СССР, які міліёны рублёў пасылаў на падтрыманьне ангельскіх гарнякоў у часе леташняй забастоўкі; ні слова аб далейшых рэвалюцыйных задачах фэдэрацыі; нічога гэткага, што магло-б, барані божа, сапсаваць настрой старому капэльмэйстару каралеўскага двара.

Прамова была вытрымана на 100 проц. у духу «старых лібэральных традыцыяў». Ну, а наконт англа-расейскага камітэту, дык вось маладзец, нават і ня пікнуў.

Але. Гэта трэба ўмець. Быць старшынёй такога баявога атраду рабочае клясы і гэтак запрадацца буржуазнаму рэфармізму і імпэрыялізму.

На выбарах новага старшыні фэдэрацыі гарнякоў уся кансэрватыўная Англія падымае свой голас за Сміта.

Гарняцкія масы яшчэ гэтак заблытаны сваімі «левымі» правадырамі, што як сьлед яшчэ не разабраліся ў словах і дзеях. Пакуль што мусіць і на гэтай канфэрэнцыі Сміт выйдзе пераможцам.

Але як казаў Напалеон:

«Яшчэ адна гэткая перамога і я застануся бяз арміі».

Ці гэта ня будзе «Пірравай перамогай» Сміта?!

Пэпээсы ў „апазіцыі“.

У маі месяцы мінулага году, калі Пілсудзкі падняў паўстаньне супроць ураду Вітаса, пэпээсы, зразумела, былі на баку Пілсудзкага і ўсімі спосабамі дапамагалі яму.

Між іншым, многае залежала ад чыгуначнікаў, якія маглі прапусьціць ці не прапусьціць у Варшаву паязды з вернымі ўраду Вітаса войскамі.

Пэпээс Курыловіч, пасол сойму, вельмі многа тады папрацаваў, каб памагчы Пілсудзкаму: чыгуначнікі не прапусьцілі ў Варшаву варожых Пілсудзкаму войскаў.

Ня гледзячы на тую вялікую паслугу, Пілсудзкі нічым пасьля не аддзякаваў чыгуначнікаў за іх помач. І вось яны на чале з тым жа паслом Курыловічам зьявіліся нядаўна ня к Пілсудзкаму, а да яго міністра чыгунак п. Рамоцкага, па партыйнай афарбоўцы—правага—«хрысьціянскага дэмакрата».

Дэлегацыя заявіла пану Рамоцкаму свае вымаганьні палепшаньня іх матар'яльнага становішча. Але вось, у часе размовы ганаровы п. Рамоцкі, нездаволены нейкім выразам пасла, востра сказаў яму: «Не забывайце, што вы—чыгуначнік ды размаўляеце з міністрам».. На гэта пасол Курыловіч адказаў: «Не забывайцеся-ж і вы, пане міністр, што размаўляеце з паслом»..

У далейшым гутарка неяк папсавалася і... назаўтра пэпээсаўскі «Robotnik» красамоўна расьпісаў увесь гэты выпадак, вінавацячы міністра ў тым, што ён у асобе правадыра дэлегацыі абразіў усю дэлегацыю, усіх чыгуначнікаў, усю рабочую клясу, усю ППС і што далей няма куды ісьці.

«Дык вось з кім ды проці каго цяпер марш. Пілсудзкі,—горка жаліліся пэпээсы...

«Дэмакратыя ў сьмяротнай небясьпецы»—крычалі яны.

«Што гэта? Фашызм ці паўфашызм?»—пыталіся па-заячы гэтыя «сацыялістычныя» сынкі польскіх абшарнікаў.

А яшчэ так нядаўна ППС Недзякоўскі на кангрэсе II Інтэрнацыяналу даводзіў, што ў польскім урадзе няма фашызму ані сьледу...

Урэшце расчыніліся заплюшчаныя вочы ППС на праўдзівы твар ураду Пілсудзкага і яны ўбачылі, што ў гэтым урадзе ўсю ўладу над рабочымі трымаюць ворагі рабочае клясы, нават больш—ворагі дэмакратыі.

Правыя газэты сталі нават пісаць (а «Robotnik» увесь час маўчыць), што ППС адзываюць свайго прадстаўніка ў урадзе Пілсудзкага—пасла Марачэўскага. Адным словам,—поўны разрыў...

Як-жа можна супрацоўнічаць з такім фашыстаўскім ці паўфашыстаўскім урадам...

ППС'ы кіпяць, ППС'ы хвалююцца, абураюцца, пагражаюць, лаюцца, выпушчаюць «маніфэст» да працоўнага люду, ну, здаецца, вось-вось падымуць чырвоны штандар паўстаньня...

А мы пачакаем. Па нашаму уся гэта пэпээсаўская грукатня кончыцца вельмі проста: ППС'ы пацалуюць мізінец левай нагі Пілсудзкага; ён нагладзіць сацыялістычных хлопчыкаў па галоўцы, а яны скажуць: «больш ня будзем!» І „ўсё будзе ў парадку“

Линейная калибровочная мишень LRT-BE4-V2

У Польшчы.

Абвал у Дамброўскім раёне.

ВАРШАВА, 28-VII. У Дамброўскім вугальным раёне ў адной з капальняў здарыўся абвал, у часе якога засыпала працаўнікоў у капальні рабочых. Да гэтага часу выцягнута 3 трупы.

Забастоўка работнікаў маёнткаў.

У маёнтку Турчын каля Радзівіла выбухнула забастоўка рабочых з прычыны невыплачваньня платы з боку адміністрацыі і нежаданьня павышаць заробак ... Пан Радзівіл ... паліцыю ... Алс, ці да паліцыі, ці да балахоўцаў рабочы не знайшлося, бо забастоўка працягвалася.

Сьмяротнасьць ад выпадкаў.

У Варшаве ў працягу году памірае прыблізна 738 асоб, сьмяротна параненых самаходамі, трамваямі, павозкамі і інш. Самаходы ўпасьціх 388 асоб, трамваі—111, павозкі—192.

Кошты варшаўскіх выбараў.

На правядзеньне выбараў у Варшаўскую раду магістрат выдаў 376560 зл. 94 гр. Цяпер магістрат пастанавіў аднесьці гэты выдатак да надзвычайнага бюджэту 1927-28 г.

У Зах. Беларусі.

Перамога беларусаў на выбарах.

«Rzecz Pospolita» (№ 254) паведамляе, што «пры валасных выбарах у шэрагу мясцовасьцяў значную лічбу мандатаў здабылі сьпіскі «гурткоў». (г. ё. грамадзістаў. Рэд).

«Rzecz Pospolita» спадзяваецца, што ў шмат выпадках выбары будуць адменены, «з прычыны тэрору з боку гурткоў».

Зьезд «сельсаюзьнікаў».

24 мая г. г. ў Вільні адбыўся зьезд прадстаўнікоў арганізацый «Бел. сялянскага саюзу».

Эндэцкая «Gazeta Warszawska Poranna» (№ 204) зьмяшчае такую нататку аб гэтым зьезьдзе.

«У Вільні адбыўся зьезд Беларускага сялянскага саюзу, які ня гледзячы на папярэднюю агітацыю, аказаўся вельмі малалюдным; звыш паловы дэлегатаў было з самой Вільні.

Гэта сьведчыць аб упадку ўплываў калісьці магутнай беларускай партыі, значэньне якой зьменшылася, дзякуючы агітацыі Грамады і распаду ў самым саюзе.

Для ратаваньня ўплываў на зьезьдзе прыняты вельмі радыкальныя рэзалюцыі, якія дамагаюцца звальненьня палітычных вязьняў, адмены палявых судоў і падзелу зямлі».

Пілсудзкі ў Вільні.

ВАРШАВА, 28-VII. Пілсудзкі выехаў у Вільню для інспэктаваньня вайсковых часьцей, якія разьмеркаваны ў Віленскай акрузе.

У Літве.

Перад выбарамі ў Клайпэдзкі сойм.

На выбарах у Клайпэдзкі сойм ліцьвіны выставяць некалькі выбарчых сьпіскаў, але, відаць, ня больш трох. Усе выбарчыя сьпіскі будуць паміж сабой зблёкаваны, бо як вядома, ліцьвінаў у самой Клайпэдзе досыць мала. У Клайпэдзе пераважаюць немцы.

Спажывецкая каапэрацыя.

Паводле статыстыкі сувязі літоўскіх каапэратываў, 1925 г. на абшары Літвы было 400 спажывецкіх каапэратываў. Лічба членаў раўнялася каля 64 тыс. а разам з сем'ямі каля 320 тыс. Гадавы зварот быў каля 4 млн. літаў (1 р. раўн. 5 літам).

Гадавы зварот усіх літоўскіх каапэратываў у пяць разоў меншы, чым эстонскі, у 7 разоў меншы, чым латвійскі і ў 35 разоў меншы, чым фінляндзкі.

Крэдытная каапэрацыя.

У 1926 г. у Літве было 549 крэдытных т-ваў, з якіх 92 яўрэйскія. Да 1 кастрычніка 1926 г. каапэрацыйныя банкі нараспазычылі каля 20 млн. літаў, тады як перад вайной каапэрацыйныя банкі пазычалі да 30 млн. у год. Адсюль вывад, што крэдытныя справы ў Літве дасягнулі толькі 66 проц. даваеннага часу.

У САЮЗНЫХ РЭСПУБЛІКАХ.

Справа атамана Аненкава.

СЕМІПАЛАЦІНСК, 28-VII. Раніцою 28-га ліпеня Аненкаў зноў растлумачваў аб дзейнасьці чужаземцаў у гады грамадзянскай вайны ў Сібіры. Першыя чужаземныя місіі зьявіліся ў пачатку 1918 году пры Грышыне-Алмазаве, сваё «ўрадзе», яны дасягнулі ў часе калчакоўшчыны, калі пры ўрадзе былі ангельская, францускія, амэрыканскія, японскія місіі. Спэцыяльныя місіі былі ў Сібіры. Большасьць ангельскіх генэралаў Нокс. Місія дастаўляла белагвардзейцам зброю, адзеньне, амуніцыю. У Сібіры знаходзіліся ангельскае, рускае, польскае і сербскае войска. На Уладзівастоку існавала ангельская школа, якая падрыхтоўвала афіцэраў. Інструктарамі школы былі ангельцы, начальнікам ... вялі контр-рэвалюцыйную працу. Сібірская магістраль была ў руках чужаземцаў.

Аненкаў кажа, што Калчак зьяўляўся сьляпым выканаўцаю волі Нокса. Асабліва незамірнымі былі ангельцы.

У лістападзе 1918 году чужаземцы першы раз зрабілі спробу прайсьці да Аненкава. Аднак, ён тады адвязаўся ад іх, маючы яшчэ расейскую зброю. У 1919 годзе да Аненкава прыехаў францускі палкоўнік Дукель, які абсьледаваў працу Аненкава. Іншыя спробы чужаземцаў завязаць з Аненкавым зносіны падсудны адхіляе.

СЕМІПАЛАЦІНСК, 28-VII. У працягу 15 ліпеня Аненкаў апавядае суду аб прыдушэньні Слаўгарадзкага паўстаньня, абвінавачваючы ў выпадках разгрому. На запытаньне суда, ці былі ў ... сяляне, ён адказвае, што на ... Таму суд прапануе ... Першым апраўдвацца Церабіла, былы начальнік разьведкі штабу Слаўгарадзкага паўстаньня.

Церабіла апавядае наступнае: калі атрад Аненкава наблізіўся к Слаўгараду, паўстанцы ... Аненкаў разьбіў сялян каля ... і ўварваўся ў Чорны Дол ... зруйнаваў гэту вёску і стаў зьнішчаць жыхароў.

Захапіўшы Слаўгарад ён там таксама распачаў крывавую расправу. У Слаўгарадзе ў першыя два тыдні было растраляна 417 чал., а на ўсім павеце 1567 чалавек.

Зьбітых было ў 5 разоў больш.

У нямецкім сяле ўсе пагалоўна жанчыны былі згвалчаны.

Пасьля расправы напужанае насельніцтва аддало ваўабранцаў.

Аненкаў прызнае паказаньні Церабілы правільнымі, лічыць толькі, што ахвяр было менш, чым паказвае Церабіла.

Падрыхтоўка да ўсесаюзнага кірмашу.

НІЖНІ-НОЎГАРАД, 29-VII. На ніжагародзкім кірмашы ідзе апошняя падрыхтоўка да адчыненьня.

Склады дзяржгандлю запоўнены с.-гаспадарчымі машынамі і прыладамі атрыманымі з заграніцы.

Ідзе ўзмоцнены падвоз машын і прыладаў з уральскіх і украінскіх заводаў.

Галоўная маса тавараў знаходзіцца ў дарозе.

Самалёт „Красный Голубь".

ЧАЛЯБІНСК, 23-VII. Чалябінскія аматары-галубятнікі заклікаюць аматараў галубятнікаў усіх гарадоў Саюзу адгукнуцца па пабудову самалёту «Красный Голубь».

Новае племя.

БАКУ, 29-7. Таварыствам вывучэньня Азэрбайджану выкрыта ў Закатайскім павеце зусім нявывучанае асаблівае племя «амазонак»—«Ясаі» (у перакладзе—дзяўчыны), як думаюць, дагестанскага пахаджэньня.

Гэтыя «амазонкі» займаюцца паляваньнем, рознымі рамёствамі, ловяць рыбу і г. д. Адным словам утрымоўваюць цэлую сям'ю, а мужчыны сядзяць дома, нібы на становішчы «хатніх гаспадынь».

Ангельскія піанэры ў Растове-на-Доне.

РАСТОЎ-на-ДОНЕ, 25-7. Прыехала дэлегацыя ангельскіх піанэраў.

Амэрыканская прафсаюзная дэлегацыя едзе ў СССР.

НЬЮ-ЁРК, 28-VII. Сёньня ў СССР выехала дэлегацыя амэрыканскіх прафсаюзаў.

Дэлегацыя прыедзе ў Ленінград 15 жніўня і прабудзе ў СССР каля месяцу

Склад дэлегацыі: Джэмс Маўэр—старшыня фэдэрацыі працы ў штаце Пэнсільванія, член выканкому сацыялістычнай партыі; Джон-Брофі—былы старшыня Пэнсільванскай арганізацыі саюзу горнарабочых, Альбэрт Коіль—рэдактар «Лёкаматыў-Энджынэрс» (орган саюзу машыністаў) і інш.

З дэлегацыяй едзе група эканамістаў, у тым ліку Сьцюарт Чэіз—дарэктар бюро вывучэньня эканомікі працы, прафэсары Камандыйскага унівэрсытэту Тэгбел, Брэбнер і Гопкінс, прафэсар Унівэрсытэту ў Чыкага Дуглас.

Да дэлегацыі павінен далучыцца прафэсар Джаромс Дэві, які зараз знаходзіцца ў СССР.

Выступленьні старшыні амэрыканскай фэдэрацыі працы Грына супроць паездкі ў СССР, яго пагрозы па адрасу ўдзельнікаў паездкі і яго націск на прафсаюзы прымусілі ўстрымацца ад паездкі іншых дзеячоў прафруху.

Усе дэлегаты накіроўваюцца ў СССР «у якасьці прыватных асоб» і не зьяўляюцца афіцыйнымі прадстаўнікамі сваіх арганізацый.

ВЕСТКІ З УСЯГО СЬВЕТУ.

Арышт камуніста Вайевіча.

ВЕНА, 28-VII. З Белграду паведамляюць аб арышце камуніста Радаміра Вайевіча. У часе допыту Вайевіч быў зьбіты і сьмяротна паранены. Жонка Вайевіча, якая прасіла дазволу на спатканьне, таксама арыштавана.

Замах на самагубства тав. Байкхарта.

БЭРЛІН, 28-VII. Камуніст Байкхарт, засуджаны нядаўна на 8 гадоў катаргі, рабіў замах на самагубства ў знак пратэсту процi клясавага прысуду.

Бойкі ў Нікарагуа.

НЬЮ-ЁРК, 28-VII. Марская пяхота Паўночна - Амэрыканскіх Злучаных Штатаў зноў распачала бойку з атрадам прыхільнікаў генэрала Шандына у Нікарагуа. У выніку бойкі 7 забітых і шмат параненых.

Падрыхтоўка да канфэрэнцыі лігі барацьбы з каленіяльным прыгнечаньнем.

НЬЮ-ЁРК, 28-VII. «Нью-Ёрк Таймс» паведамляе з Манілы: «Парлямэнцкія лідэры на Філіпінскіх выспах спачуваюць надыходзячай у верасьні ў Ханькоу канфэрэнцыі лігі барацьбы процi каленіяльнага прыгнечаньня на Далёкім Усходзе.

Не зважаючы на распаўсюджаньне чутак аб тым, што канфэрэнцыя «інсьпэніравана Масквою», філіпінская фэдэрацыя працы таксама дала згоду на запросіны».

Навальніцы ў Італіі.

Над Італіяй пранесьліся страшэнныя навальніцы. У Венэцыі пазрывала дахі і коміны. Град павыбіваў тысячы шыб. Тое самае здарылася ў Мэдзіаляне, Крэмоне і іншых мясцох.

АБ ПАГРОЗЕ ВАЙНЫ.

Артыкул тав. Сталіна.

Новыя капіталістычныя акулы на сусьветным кругавідзе.—Барацьба за рынкі.—Рост супярэчнасьцяй між капіталістычнымі краямі, унутры іх, між імі і залежнымі краямі.—Крызіс капіталістычнага сьвету.—Падрыхтоўка да вайны.—Капіталісты хочуць выйсьці з крызісу за кошт СССР.—На чале ворагаў СССР стаіць ангельская буржуазея. Першы правал „простых дзеяньняў" кансэрватараў у Пекіне.—Недасягнуў мэты і наскок на Аркас.—Правал другога Сараева.—Прычыны правалаў палітыкі ангельскіх кансэрватараў.—Удары будуць і ў далейшым.—Нашы задачы.—Міжнародны пралетарыят павінен быць на варце.—У выпадку патрэбы, наша Чырвоная армія дасьць адпор ворагам.—Трэба ўзьняць абараноздольнасьць краю, узьнімаючы прамысловасьць, загартоўваючы працоўныя масы.—Апазіцыя і пагроза вайны.

Наўрад ці можна сумнявацца, што асноўным пытаньнем сучаснасьці зьяўляецца пытаньне аб пагрозе новае імпэрыялістычнае вайны.

Гутарка ідзе не аб нейкай няпэўнай і бясплотнай «небясьпецы» новай вайны. Гутарка ідзе аб рэальнай і сапраўднай пагрозе новай вайны наагул, вайны супроць СССР—асабліва.

Перадзел сьвету і сфэр уплыву, зроблены ў выніку апошняй імпэрыялістычнай вайны, пасьпеў ужо «устарэць». Высунуліся ўперад некаторыя новыя краі (Амэрыка, Японія). Адыходзяць узад некаторыя старыя краі (Англія). Аджывае і расьце, усё больш узмацняючыся, пахаваная было ў Вэрсалі капіталістычная Нямеччына. Лезе ўгору буржуазная Італія, з зайздрасьцю паглядаючы на Францыю.

Ідзе шалёная барацьба за рынкі збыту, за рынкі вывазу капіталу, за марскія і сухапутныя шляхі да гэтых рынкаў, за новы перадзел сьвету. Растуць супярэчнасьці між Амэрыкай і Англіяй, між Японіяй і Амэрыкай, між Англіяй і Францыяй, між Італіяй і Францыяй.

Растуць супярэчнасьці ўнутры капіталістычных краёў, прарываючыся час ад часу ў выглядзе адкрытых рэвалюцыйных выступленьняў пралетарыяту (Англія, Аўстрыя).

Растуць супярэчнасьці між імпэрыялістычным сьветам і залежнымі краямі, раз-по-разу прарываючыся ў выглядзе адкрытых канфліктаў і рэвалюцыйных выбухаў (Кітай, Індапэзія, Паўночная Афрыка, Паўднёвая Амэрыка).

Рост усіх гэтых супярэчнасьцяй азначае рост крызісу сусьветнага капіталізму, не зважаючы на факт стабілізацыі крызісу, непараўнана больш глыбокага, чым крызіс перад апошняй імпэрыялістычнай вайной.

Існаваньне і посьпехі СССР, краю пралетарскае дыктатуры, толькі паглыбляе і абвастрае гэты крызіс. Ня дзіва, што імпэрыялізм рыхтуецца да новае вайны, бачачы ў ёй адзіны шлях разьвязаньня гэтага крызісу. Нябывалы рост узброеньняў, агульны курс буржуазных урадаў на фашысцкія мэтады «кіраваньня», «крестовый» паход супроць камуністаў, шалёнае цкаваньне СССР, адкрытая інтэрвэнцыя ў Кітаі—усё гэта розныя бакі аднае і тае-ж зьявы—падрыхтоўкі да новае вайны за перадзел сьвету.

Яны, імпэрыялісты, даўно-б ужо перабіліся між сабою, калі-б не камуністычныя партыі, якія вядуць рашучую барацьбу супроць імпэрыялістычных войн, калі-б не СССР, мірная палітыка якога зьяўляецца цяжкою вагою на нагах у зачыншчыкаў новае вайны, каб ня боязьнь аслабіць адзін аднаго і аблегчыць тым самым новы прарыў імпэрыялістычнага фронту.

Я думаю, што апошняя акалічнасьць г. з. боязьнь аслабіць адзін аднаго і аблегчыць тым самым новы прарыў імпэрыялістычнага фронту, зьяўляецца адным з важнейшых фактараў, стрымліваючых покуль-што цягу да ўзаемнай бойні. Адсюль—«натуральнае» імкненьне пэўных колаў імпэрыялістаў адсунуць назад супярэчнасьці ў сваім уласным лягеры замазаць іх часова, стварыць адзіны фронт імпэрыялістаў і пайсьці паходам супроць СССР, з тым, каб разьвязаць што-раз то больш крызіс капіталізму, хоць-бы часова, за кошт СССР.

Той факт, што ініцыятыву ў гэтай справе, у справе стварэньня адзінага фронту імпэрыялістаў супроць СССР узялі на сябе ангельская буржуазея і яе баявы штаб, партыя кансэрватараў,—гэты факт не павінен быць для нас чым небудзь нечаканым. Ангельскі капіталізм заўсёды быў, ёсьць і будзе найбольш злосным душыцелем народных рэвалюцый. Пачынаючы з Вялікае францускае рэвалюцыі канца XVIII стагодзьдзя і канчаючы сучаснай кітайскай рэвалюцыяй, ангельская буржуазея заўсёды стаяла і застаецца стаяць у першых радох граміцеляў вызваленчага руху чалавецтва. Савецкія людзі ніколі не забудуць тых гвалтаў, рабункаў і ваенных нападаў, якія былі зроблены некалькі год назад на наш край з ласкі ангельскае буржуазеі. Што-ж тут дзіўнага, калі ангельскі капітал і яго кансэрватыўная партыя бяруцца ізноў узяць верхавенства ў вайне супроць сусьветнага ачагу пралетарскае рэвалюцыі — супроць СССР.

Але ангельская буржуазея ня любіць ваяваць сваімі ўласнымі рукамі. Яна больш уважае вайну чужымі рукамі. І ёй часам сапраўды ўдавалася знайсьці дурняў, гатовых цягаць яе каштаны з агню.

Так было ў часе Вялікае францускае рэвалюцыі, калі ангельскай буржуазеі ўдалося стварыць саюз контр-рэвалюцыйных дзяржаў супроць рэвалюцыйнае Францыі. Так было пасьля Кастрычнікавае рэвалюцыі ў СССР, калі ангельская буржуазея, напаўшы на СССР, спрабавала стварыць «саюз 14-ці дзяржаў» і калі яна, не зважаючы на гэта, была вышыблена вон з межаў СССР. Так абстаіць справа цяпер у Кітаі, дзе ангельская буржуазея спрабуе стварыць адзіны фронт супроць кітайскае рэвалюцыі. Зусім зразумела, што партыя кансэрватараў, рыхтуючыся да вайны з СССР, вось ужо некалькі год вядзе падрыхтоўчую працу па стварэньні супроць СССР «сьвяшчэннага саюзу» вялікіх і малых дзяржаў.

Калі раней, да апошняга часу, гэта падрыхтоўчая праца кансэрватараў вялася больш-менш прыкрыта, дык зараз, апошні час, яны перайшлі да «простых дзеяньняў», наносячы СССР адкрытыя ўдары і спрабуючы скалаціць на вачох усіх «сьвяшчэнны саюз».

Першы адкрыты ўдар кансэрватыўны ўрад Англіі нанёс нам пры нападзе на савецкае паўнамоцнае прадстаўніцтва ў Пекіне. Гэты напад, самае малае, меў дзьве мэты. Ён павінен быў здабыць «жудасныя» дакуманты «разбураючае» працы СССР; гэтыя дакуманты павінны былі стварыць атмасфэру агульнага абурэньня і глебу для адзінага фронту супроць СССР. Ён павінен быў стварыць ваенны канфлікт з пекінскім урадам і ўцягнуць СССР у вайну з Кітаем. Як вядома, гэты ўдар сарваўся.

Другі адкрыты ўдар быў нанесен у Лёндане ў часе нападу на Аркос і разрыву з СССР. Удар гэты меў сваёю мэтаю стварыць адзіны фронт супроць СССР, распачаць дыплёматычную блёкаду С. С. С. Р. па ўсёй Эўропе і справакаваць сэрыю разрываў угаворных адносін з Савецкім Саюзам. Удар гэты таксама сарваўся, як вядома.

Трэці адкрыты ўдар быў нанесен ў Варшаве праз арганізацыю забойства Войкава. Забойства Войкава, арганізаванае агэнтамі кансэрватыўнае партыі, павінна было адыграць, згодна думак яго аўтараў, ролю забойства ў Сараеве, уцягнуўшы СССР у ваенны канфлікт з Польшчаю. Гэты ўдар таксама, выходзіць, сарваўся.

Чым вытлумачыць, што гэтыя ўдары ня далі пакуль-што таго эфэкту, якога чакалі ад іх кансэрватары? Супярэчнасьцю інтарэсаў розных буржуазных дзяржаў, з якіх шмат якія зацікаўлены ў захаваньні эканамічнае сувязі з СССР.

Міралюбівою палітыкаю СССР, якую цьвёрда і няўхільна праводзіць савецкі ўрад. Нежаданьнем залежных ад Англіі дзяржаў, усё роўна, ці ідзе гутарка аб дзяржаве Чжан-Цзо-Ліна ці аб дзяржаве Пілсудзкага, служыць безгалоснай зброяй кансэрватараў у шкоду сваім уласным інтарэсам. Шаноўныя лёрды, відаць, ня хочуць зразумець, што кожная дзяржава, хай сабе самая нязначная, лічыць сябе нейкаю адзінкаю, якая стараецца жыць сваім уласным жыцьцём і не жадае ставіць на карту сваё існаваньне дзеля прыгожых вачэй кансэрватараў. Ангельскія кансэрватары забыліся ўзяць пад увагу ўсе гэтыя акалічнасьці.

Ці азначае гэта, што ня будзе больш такіх удараў? Не, не азначае. Наадварот, гэта азначае толькі тое, што ўдары будуць паўтарацца з новаю сілаю. Удары гэтыя нельга лічыць выпадковасьцю. Яны, натуральна, вырасьлі з усіх міжнародных абставін, з становішча ангельскае буржуазеі як у «мэтраполіі», так і ў каленіях, з становішча кансэрватыўнае партыі, як кіруючай партыі. Усе сучасныя міжнародныя абставіны, усе факты з раду «апэрацый» ангельскага ўраду супроць СССР і тое, што ён арганізуе фінансавую блёкаду СССР, і тое, што ён вядзе таемныя гутаркі з дзяржавамі аб палітыцы супроць СССР, і тое, што ён субсыдуе «ўрады» Украіны, Грузіі, Азэрбайджану, Арменіі і г. д. на прадмет арганізацыі паўстаньняў у гэтых краёх СССР, і тое, што ён фінансуе шпіёнска-тэрарыстычныя групы, якія падрываюць масты падпальваюць фабрыкі і тэрарызуюць паўнамоцных прадстаўнікоў СССР,—усё гэта найлепш гаворыць нам аб тым, што ангельскі кансэрватыўны ўрад стаў цьвёрда і рашуча на шлях арганізацыі вайны супроць СССР. Трэба заўсёды мець на ўвазе, што пры пэўных умовах кансэрватарам можа ўдацца скалаціць той ці іншы ваенны блёк супроць СССР.

Якія нашы задачы?

Задача наша ў тым, каб біць трывогу ва ўсіх краёх Эўропы аб пагрозе новае вайны, узьняць старожкасьць рабочых і салдат капіталістычных краёў і рыхтаваць масы, увесь час рыхтаваць да таго, каб спаткаць ва ўсеаружжы рэвалюцыйнае барацьбы ўсе і ўсякія спробы буржуазных урадаў да арганізацыі новай вайны.

Задача ў тым, каб выстаўляць да ганебнага слупу ўсіх тых дзеячоў рабочага руху, якія «лічаць» пагрозу новае вайны «выдумкаю», якія ўбаюкваюць рабочых пацыфісцкаю хлусьнёю, якія зачыняюць вочы на тое, як буржуазея рыхтуе новую вайну, бо гэтыя людзі хочуць, каб вайна зьявілася для рабочых нечаканасьцю, каб яны ня былі падрыхтаванымі да яе.

Задача ў тым, каб савецкі ўрад і надалей вёў цьвёрда і рашуча палітыку міру, палітыку мірных адносін не зважаючы на правакацыйныя выхадкі нашых ворагаў, не зважаючы на ўколы па нашым прэстыжы. Нас дражняць і будуць дражніць правакатары з варожага лягеру, сьцьвярджаючы, што наша мірная палітыка тлумачыцца нашаю слабасьцю, слабасьцю нашае арміі. Гэта робіць пэўны ўплыў на таго-сяго з нашых таварышоў, якія часам могуць паддацца правакацыі і патрабаваць ужыць «рашучыя» захады. Гэта слабасьць нэрваў. Гэта адсутнасьць вытрыманасьці. Мы ня можам і не павінны граць пад дудку нашых праціўнікаў.

Мы павінны ісьці сваім шляхам, адстайваючы справу міру, дэманструючы сваю волю да міру, выкрываючы рабаўнічыя замеры нашых ворагаў і выстаўляючы іх, як зачыншчыкаў вайны. Бо толькі такая палітыка можа даць нам магчымасьць скаваць працоўныя масы СССР у адзіны баявы лягер, калі вораг награне, правільней, калі вораг навяжа нам вайну.

Што датычыць нашай «слабасьці» ці слабасьці нашае арміі, дык нашы ворагі ня першы раз робяць гэту памылку.

Гадоў восем назад, калі ангельская буржуазея праводзіла інтэрвэнцыю супроць СССР, а Чэрчыль пагражаў паходам «чатырнаццаці дзяржаў», буржуазны друк таксама крычаў аб «слабасьці» нашае арміі, аднак, увесь сьвет ведае, што і ангельскія інтэрвэнты і іх саюзьнікі былі ганебна выкінуты з межаў нашага краю нашаю пераможнаю арміяй. Ня шкодзіла-б памятаць аб гэтым паном зачыншчыкам новае вайны.

Задача ў тым, каб узьняць абараназдольнасьць краю, узьнімаць народную гаспадарку, паляпшаць нашу прамысловасьць, ваенную і неваенную, узьнімаць старожкасьць рабочых, сялян і чырвонаармейцаў нашага краю, загартоўваючы ў іх волю да абароны сацыялістычнае бацькаўшчыны і ліквідуючы расхлябанасьць, якая, на жаль, далёка яшчэ не ліквідавана.

Задача ў тым, каб умацоўваць наш тыл і ачышчаць яго ад «скверны», ня спыняючыся перад расправаю над «сьвятлейшымі» тэрарыстамі і падпальшчыкамі нашых фабрык і заводаў, бо абарона нашага краю не магчыма бяз моцнага рэвалюцыйнага тылу.

Нядаўна мы атрымалі на імя тав. Рыкава пратэст вядомых дзеячоў ангельскага рабочага руху, Ленсбэры, Макстона і Брокуэя наконт расстрэлу дваццаці тэрарыстаў і падпальшчыкаў з радоў расейскіх князёў і дваран. Я не магу лічыць гэтых дзеячоў ангельскага рабочага руху ворагамі СССР.

Але яны горш за ворагаў. Яны горш за ворагаў бо, называючы сябе прыяцелямі СССР, яны, тым ня менш, аблягчаюць сваім пратэстам рускім памешчыкам і ангельскім сышчыкам арганізоўваць і ў будучыне забойствы прадстаўнікоў СССР. Яны горш ворагаў, бо сваімі пратэстамі яны вядуць справу да таго, каб рабочыя СССР аказаліся бяззбройнымі перад сваімі заклятымі ворагамі. Яны горш ворагаў, бо не жадаюць зразумець, што расстрэл дваццаці «сьвятлейшых» ёсьць неабходная мера самаабароны рэвалюцыі. Недарма сказана: «Пазбаў нас, божа, ад гэтых прыяцеляў, а з ворагамі мы самі справімся». Што датычыць расстрэлу дваццаці «сіяцельных», дык хай ведаюць ворагі СССР, ворагі ўнутраныя, таксама як і ворагі знадворныя, што пралетарская дыктатура ў СССР жыве і рука яе цьвёрдая.

Што сказаць пасьля гэтага аб нашай злосчаснай апазіцыі ў сувязі з яе новымі нападамі на партыю ў часе адкрытае пагрозы новае вайны?

Што сказаць аб тым, што яна, гэта самая апазіцыя, знашла ўмесным, з выпадку пагрозы вайны, узмацніць свае нападкі на партыю? Што можа быць добрага ў тым, што яна, замест таго, каб зьяднацца наўкола партыі супроць знадворнае пагрозы, знаходзіць умесным скарыстаць цяжкасьці становішча СССР для новых нападаў на партыю? Няўжо апазіцыя супроць перамогі СССР у будучых баях з імпэрыялізмам, супроць узьдыму абараназдольнасьці Савецкага Саюзу, супроць узмацненьня нашага тылу?

Ці, можа быць, гэта трусасьць перад новымі цяжкасьцямі, дэзэртырства, жаданьне пазбавіцца адказнасьці, якое прыкрываецца траскатнёю левых сказаў...

Чаму вучыць венскае паўстаньне?

«Рэцэпт нашых перамог у тым, што аўстрыйскі пралетарыят адзіны. Ва ўсёй Аўстрыі камуністы атрымалі толькі адзін мандат у парлямант. Чыгуначнікі і працаўнікі пошты ўсе свае галасы аддалі нам. Усе новыя колы інтэлігэнцыі, дробныя вытворцы і сяляне далучаюцца да нас»,—гэтак дэклямаваў на Кільскім зьезьдзе нямецкай с.-д. Караль Рэнэр—лідэр аўстрыйскіх меншавікоў. А зараз, у ліпені 1927 году тыя самыя сацыял-дэмакраты ў абдымку з фашысцкім урадам Зэйпеля спраўляюць кадрыль на сьвежых магілках забітых венскіх барацьбітоў. Першая старонка гісторыі перакінута. Рэакцыя пры дапамозе меншавікоў урачыстуе. Паўстаньне разьбіта. Венскія пралетары, склаўшыя галовы за справу рабочае клясы пахаваны. Сотні і тысячы пралетарыяў кінуты ў турмы. Пачынаецца новая паласа фашысцкага разгулу.

Якія адгэтуль урокі?

Летась у маі адбылася ўсеагульная забастоўка ў Англіі. У працягу некалькіх дзён яна пачала перарастаць у палітычную барацьбу за ўладу. Кансэрватыўны ўрад ня ведаў што рабіць. Становішча выратавалі Макданальды ды Томасы. Яны разброілі забастоўку і падрыхтавалі глебу для новага закону аб прафсаюзах. Што ў гэты час рабілі левыя?—Пэрсэлі і Хіксы гралі найгоршую з найгоршых роляў і ў рашаючую хвіліну таксама, як і Макданальд узялі бок буржуазеі. Як толькі распачынаецца масавы рэвалюцыйны рух пралетарыяту, левыя і правыя часткі партый II Інтэрнацыяналу зьліваюцца ў адзіны фронт барацьбы супроць рабочае клясы.

З часу вялікага руху ангельскіх горнарабочых прайшло крыху больш году. Лібэральныя пісакі эўрапейскага друку цешыліся «цудамі» капіталістычнае стабілізацыі за кошт скарачэньня зарплаты, павялічэньня рабочага дню, дауэсізацыі Нямеччыны. Тэарэтыкі II-га Інтэрнацыяналу Рудольф Гільфэрдынг і Караль Рэнэр нават пасьпелі скласьці «тэорыю» аб доўгачаснасьці капіталістычнага рэжыму. Але венскі пралетарыят паблытаў усе карты гэтых сацыял-дэмакратычных аракулаў.

Паўстаньне венскага пралетарыяту зноў пацьвердзіла старую сапраўднасьць аб ролі с.-д. Слабасільны ўрад Зэйпеля быў-бы скінуты першым стыхійным націскам паўстаўшага пралетарыяту. Хрысьціянскі габінэт міністраў выратавалі левыя с.-д. Урад ня ведаў што рабіць, сац.-дэм. атрады пачалі страляць у рабочых. «Левыя» адыгралі ў Аўстрыі тую самую ролю, што і «левыя» ў Англіі і ў іншых краінах. На вопыце Вены можна бачыць, як разьвіваецца сацыял-дэмакратыя. У Нямеччыне яна праводзіць законы супроць рабочае клясы, у Францыі яна зьяўляецца натхніцелем ваенна-мабілізацыйных плянаў, у Аўстрыі яна са зброяй у руках забівае рабочых. Амаль паўсюды, дзе сац.-дэм. займаюць досыць значнае месца ў парлямэнце, буржуазея ім дае гонар расстрэльваць рабочыя масы.

Вельмі мала адзін ад другога адзначаюцца левыя ад правых. Зусім не дарма адказны рэдактар бэрлінскага **«Форвэртс'а»** Фрыдрых Штампфэр у артыкуле «Вулічныя бокі і рэвалюцыя» з падзагалоўкам «Урокі Вены», да нябёс узносіць аўстрыйскую сацыял-дэмакратыю. Яго артыкул—гэта выключны пафос, уздым, **сьвята па выпадку..., выпадку паражэньня** венскага паўстаньня.

Штампфэр да душы ўзрадаваны, што аўстрыйскія сацыял-дэмакраты ня хочуць грамадзянскай вайны. „Венскія сацыял-дэмакраты,—піша Штампфэр,—сваёй гэраічнай пастановай аб спыненьні ўсеагульнай забастоўкі даказалі, што яны вельмі сур'ёзна адносяцца да гэтай сваёй заявы»".

Венскія сацыял-дэмакраты—гэроі, бо яны сарвалі ўсеагульную забастоўку, бо яны сваёй здрадніцкай дзейнасьцю дапамаглі буржуазеі. Але ад іх і шмат чакаць нельга было, бо як піша сам Штампфэр „венскія таварышы ня пучысты, але сацыял-дэмакраты.

Яны імкнуцца да захвату палітычнай улады пры дапамозе сродкаў дэмакратыі, але ня крывавага прымусу».

Адносна «прымусу» мы ў артыкуле Штампфэра знаходзім шмат досыць цікавых рэчаў. Мы даведаліся, што прымус можа толькі «парушыць канстытуцыю, але не гаспадарчы парадак». Далей, ён паведамляе, што «панаваньне сілы ня можа быць тэй глебай, на якой будзе пабудаваны сацыялізм». Толькі ад «дэмакратыі» рабочая кляса можа чакаць сацыялізму. У «зьнішчэньні» дэмакратыі зацікаўлены не рабочыя, але іх ворагі.

Штампфэр знаходзіць, «што вулічныя бай могуць мець рэвалюцыйнае значэньне толькі там, дзе няма дэмакратыі. Там, дзе існуе дзяржаўны дэмакратычны парадак, там заўжды вулічнае выступленьне будзе контр-рэвалюцыйным». Лёгічна заканчваючы сваю думку, Штампфэр кажа, што рабочая кляса, якая спрабуе заваяваць сабе лепшую будучыню простай барацьбой на вуліцах, дзейнічае не рэвалюцыйна, але контр-рэвалюцыйна.

А гэта-ж зусім зразумела, што супроць контр-рэвалюцыі трэба змагацца, контр-рэвалюцыю трэба прыдушаць, таму венскія сацыял-дэмакраты—гэроі, таму паліцэйскім, якія стралялі па рабочых, трэба паставіць залаты помнік. Яны-ж змагаліся супроць контр-рэвалюцыі, яны-ж наступалі як сапраўдныя рэвалюцыянэры.

Тут Штампфэр зноў падносіць некалькі каштоўных думак аб сапраўднай „сацыяльнай рэвалюцыі".

«Сапраўдная сацыяльная рэвалюцыя,—навучае ён,—адбываецца мэтадам духоўнага ўздыму рабочае клясы... Яна адбываецца шляхам перасоўкі адносін улады паміж клясамі, шляхам узрастаючага ўплыву арганізаваных рабочых на ўмовы працы... Мэтадам фактычнага доказу, што сацыялістычная гаспадарка мае шмат пераваг перад капіталістычнай гаспадаркай. У гэтай галіне аўстрыйская сацыял-дэмакратыя, як законны гаспадар Вены і венскай правінцыі працавала вельмі вузорна. Сапраўдныя рэвалюцыянэры—венцы, якія будуюць дамы, а ня венцы, якія зьнішчаюць дамы».

Як-жа гэта можна? Стольки аўстрыйская сацыя-дэмакратыя працавала пад «будаўніцтвам сацыялізму». Усё гэта ішло мірна, гладка, адным словам рэвалюцыйна. 45 проц. галасоў у парлямэнце, венскі муніцыпалітэт у руках сацыялістаў. Праўда, заработная плата рабочых Аўстрыі самая ніжэйшая са ўсёй Эўропы, праўда, аўстрыйскі фашызм усё больш і больш наступае. Але-ж зусім ня шмат засталося яшчэ цяпер. 45 проц. ужо ёсьць, а рэшту 6—7 проц. нядоўга прыдзецца чакаць. А тады—тады венскія сацыялісты паказалі-б усяму сьвету, на што яны здольны. Але контр-рэвалюцыйны дух апанаваў венскіх рабочых і выкінуў іх на вуліцу. Сацыяльнай рэвалюцыі пааўстрыйску пагражае вялікая небясьпека. І калі-б не гэраізм Баўэра ды Адлера, тады венская «сацыяльная рэвалюцыя» была-б зьнішчана ўдарамі паўстаўшых рабочых.

Што-ж тады дзіўнага ў тым, што Штампфэр не знаходзіць слоў, каб выказаць аўстрыйскім сацыял-дэмакратам усю ўдзячнасьць нямецкай сацыял-дэмакратыі і ўсяго сацыялістычнага рабочага інтэрнацыяналу.

Вось урокі нямецкіх сацыял-кайзэраўцаў ад венскага паўстаньня. Яны, мусіць, занадта рана ўрачыстуюць. Наўрад, ці гэткія ўрокі навучаць венскіх рабочых і ў далейшым будаваць сапраўдную сацыяльную рэвалюцыю пааўстрыйску.

Стыхійнае венскае паўстаньне вучыць і другому. За апошні год мы ў савецкай прэсе шмат пісалі аб тым, што капіталістычная рацыяналізацыя вядзе да распластваньня ў шэрагах пралетарыяту. Вызначаецца маленькая група рабочай арыстакратыі. Частка рабочых зусім выкідваецца з вытворчасьці і ўсё больш дэклясуецца.

Мы ведаем, што ў Аўстрыі асабліва шырока праводзілася рацыяналізацыя. Але тым ня менш, відаць, на адным баку быў пралетарыят, а кіраўніцтва сацыял-дэмакратыі было на другім.

Сацыял-дэмакратыя ў сваім бюракратычным перараджэньні адрываецца ад рабочых мас, траціць з імі сувязь і ўсё больш становіцца супроць мас.

Венскае паўстаньне адразу перакінулася на ўсю краіну. У шмат якіх гарадох адбыліся дэманстрацыі пратэсту. Аўстрыйскі пралетарыят падтрымаў Вену. Гэта паказвае, што перад наступам капіталу расьце адзінства рабочае клясы супроць волі сацыял-дэмакратаў. Імкненьне да адзінства павінна быць аўстрыйскай кампартыяй выкарыстана для стварэньня адзінага рэвалюцыйнага фронту зьнізу, супроць рэфармістаў.

Паўстаньне знайшло водгук амаль ва ўсіх гарадох Эўропы.

У цэлым шэрагу гарадоў Заходняй Эўропы адбыліся дэманстрацыі спачуваньня венскім рабочым. У Бэрліне ў дзень пахаваньня забітых венскіх рабочых была наладжана 15-цімінутная забастоўка. Гэта гаворыць, што, ня гледзячы на ўсё перашкоды сацыял-дэмакратаў у справе ўстанаўленьня адзінага фронту развальваюцца, што рабочыя масы самі праз галовы сваіх лідэраў шукаюць адзінства і ўпартай барацьбой са ўсімі здраднікамі яны гэтае адзінства створаць.

Венскае паўстаньне ўзварушыла ня толькі пралетарыят. Гучным рэхам яно аддалося ў капіталістычных колах, якія ва ўсякіх пагулянках і Монтэ-Карла забыліся пра тое, што «пралетарыят зьяўляецца магільшчыкам капіталістычнага ладу» (Маркс). Праз шыльды рацыяналізацыі і стабілізацыі яны яшчэ больш узмацнілі эксплёатацыю рабочай клясы, спадзяючыся на тое, што сацыял-дэмакраты ўжо як сьлед папрацуюць, каб адбіць у рабочых ахвоту да барацьбы з капіталізмам.

Пад гэтым сацыял-дэмакратычным панцырам яны, захапіўшыся падрыхтоўкай вайны супроць СССР, прагледзелі самае асноўнае: што пралетарыят адным размахам сваіх магутных мускулаў можа дашчэнту зьнішчыць усе іх пляны. У гэтым сэнсе венскае паўстаньне зьяўляецца моцным ударам па капіталістычнай стабілізацыі. Вялізарнае непакойства за свой тыл павінна ахапіць усе буржуазныя колы. У выпадку вайны ім прыдзецца мець справу са сваім уласным пралетарыятам, які ў тылу будзе абстрэльваць капіталістычныя батарэі.

Некаторых асабліва спрытных палітыкаў ваяўнічага імпэрыялізму гэта навядзе на вельмі сумныя разважаньні. Венскія барыкады, гэта ня венскі джаз-банд. А як гэткі джаз-банд раздасца з Вены ў Прагу, Бэрлін, Парыж, Лёндан да Варшавы, гэта будзе значна больш азначаць, бо рэвалюцыйнага пораху сабралася столькі, што варта паднесьці адну невялічкую сярнічку, каб узарваць увесь капіталістычны дабрабыт. Але гэта іх справа. Яны з гэтага зробяць свае вывады.

Камуністычная партыя Аўстрыі гэта павінна ўлічыць, што ў іх умовах праблема сувязі з масамі ставіцца больш востра і актуальна. Аўстрыйская кампартыя справіцца з гэтымі задачамі, якія перад ёю стаяць, толькі моцна зьвязаўшыся з масамі і вядучы

ПАСТАНОВА

НКПБ і ЦСПСБ аб прыцягненьні да судовай адказнасьці за доўгае затрыманьне і сыстэматычную несваячасовую выплату зарплаты.

І. Прыцягнуць да судовай адказнасьці за доўгую запазычанасьць і сыстэматычную несваячасовую выплату заработнай платы наступныя гаспадарчыя арганізацыі:

1. Белсельтрэст за запазычанасьць па савхозах: „Рудзінаўка“, „Дашнаўка“, Магілеўскай акр., „Лабоўка“—Бабруйскай акр. і інш.
2. Аршанскі Камунтрэст—за запазычанасьць па лесазаводзе „Цёмны Лес“,—Аршанскай акр.
3. Праўленьне „Дзьвіналесу“.
4. Магілеўскі Камунтрэст —за запазычанасьць па двух лесазаводах РВК,
6. Калінінскай акр.

II. Папярэдзіць праз друк Бел. Папяровы Трэст і ўсе камунальныя трэсты акругаў аб недапусьцімасьці сыстэматычнага затрымліваньня выплаты заработнай платы да аднаго тыдню.

За Наркампрацы БССР МЫШАЛАЎ.
Адказны сэкратар ЦСПСБ ТУРЛАЙ.

Вынікі і пэрспэктывы хлебазагатовак у СССР.

За год (да 1 ліпеня) асноўныя хлебазагатоўцы СССР загатовілі 683 млн. пудоў ці на 100 млн. пудоў больш, чымся летась. Плян выканан на 95 проц. Прычым, асноўныя загатоўцы яшчэ больш, чымся летась, ахапілі рынак: на іх долю прышлося каля 76-78 проц. усіх загатовак, супроць 69 проц. у 1925-26 годзе. Асабліва ўзмоцнена сёлета каапэрацыя, праз якую прайшло каля палову ўсяго таварнага хлеба. Ня было ажыятажу і канкурэнцыі між загатоўцамі як мінулымі гадамі. Зьменшыліся і накладныя расходы. Загатоўчыя цэны ў прадягу ўсяго году сталі амаль на адным узроўні і не давалі хістаньняў, якія-б выклікалі спэкуляцыю. Сярэдні ўзровень загатоўчых цэн сёлета быў на 20 к. ніжэйшы за леташні (за пуд плацілі каля 84 кап. замест леташніх 104).

Дастаўка хлеба спажыўцом ішла наогул нармальна і толькі перад тым, як пачаў пасгупаць хлеб з ураджаю 1927 году, адчувалася невялікая напяжка.

За межы мы прадалі даволі хлеба і атрымалі амаль поўнасьцю ўсю тую суму замежнай валюты, якая была вызначана плянам. З гэтага боку закупка за межамі патрэбных нам машын, прылад і сырцу была забясьпечана.

Аднак, у выніках кампаніі ёсьць і недахваты: гадавы плян выканан ня поўнасьцю (бракуе 5 проц.); мала загатоўлена ячменю і алейнага насеньня (з-за невялікага валавага збору ў 1926 годзе): апарат працаваў усё-ж невыстарчаюча эканомна; накладныя выдаткі былі вельмі вялікія і інш.

Усё гэта змушае нас зьвярнуць асаблівую ўвагу на тое, каб уніккуць гэтых недахватаў у надышоўшай кампаніі па рэалізацыі ўраджаю 1927 г.

Судзячы па тых вестках, якія ёсьць зараз, мы зноў маем ураджай, які троха перавышае сярэдні. Яго характар (у сэнсе расалажэньня па раёнах і па складу хлябоў) даволі своеасаблівы і запатрабуе вялікай гібкасьці і ўважнай, напружанай працы каапэрацыі ў цэлым, асноўных загатоўцаў і, урэшце, рэгулюючых органаў, каб з максымальнай паўнатою выканаць задачы дастаўкі хлеба ўнутранаму спажывецкаму рынку, экспорту і згуртаваньня страхавых запасаў. Матар'яльныя магчымасьці (разьмеры ўраджаю) выстарчаючыя. Разам з гэтым, здабыты вопыт гандлёвых і рэгулюючых апаратаў даюць пераконаньне, што гэтыя задачы будуць выканаңы.

Каб іх правільна вырашыць, трэба **ўзмоцніць** ахват рынку праз асноўных хлебазагатоўцаў, узмоцніць каапэрацыю яшчэ больш і, што важней за ўсё, правесьці ўсю хлебную кампанію ў строга **плянавым парадку**. Дэтальны, удумчыва распрацаваны і цьвёрда праведзены плян зьяўляецца залогам посьпеху. Расходы павінны быць зьніжаны яшчэ больш. Побач з загатоўчымі цэнамі, трэба рэгуляваць таксама рашуча і прадажныя, па якіх атрымлівае хлеб спажывец. У буйных гарадох трэба ўстанавіць таксы на печаны хлеб. Пры гэтым, трэба ўстанавіць прадажныя цэны з такім разьлікам, каб яны былі як можна бліжэй да загатоўчых.

На гэтых асновах мэты, якія мы ставім па выкарыстаньні ўраджаю 1927 году найкарысьнейшым чынам, будуць дасягнуты найлепей і найхутчэй.

К. Нікалаеў.

Ад лютага да Кастрычніка.

(*Хроніка гістарычных падзей*).

17-30 ліпеня.

— Адбылося пасяджэньне прадстаўнікоў раённых саветаў.

На чарзе стаяла пытаньне аб барацьбе з контр-рэвалюцыяй у Петраградзе і яго наваколінах.

Малюнак гвалту пасьля падзей 3—5 ліпеня сьведчыць, што контр-рэвалюцыя ро- [illegible]

[illegible] свабоду т. Леніна, Зіноўева і інш", супроць арышту, разброеньня рабочых, кары сьмерці, зачыненьня бальшавіцкіх газэт і з патрабаваньнем пераходу ўлады да Савету.

— Міністр Цэрэтэлі зьвярнуўся да губэрскіх, абласных і гарадзкіх камісараў з абежнікам (вытрымкі з абежніка):

«Вы на месцох закліканы прадстаўляць [illegible]

[illegible] тарыятам і гарнізонам і прапануецца ўвесьці ў яго па два прадстаўнікі ад раёну («Известия»).

Рабочыя заводу «Фенікс» вынеслі рэзалюцыю з пратэстам супроць «гнуснай брахні» Алексінскага і К-о на „барацьбітоў за [illegible]

[illegible] пастаноўчага голасу. Зьезд даў ім толькі дарадчы голас, і вялікая група прадстаўнікоў прафсаюзаў дэманстратыўна пакінула залю пасяджэньня.

Прадстаўнікі саветаў і партый таксама атрымалі на зьезьдзе толькі дарадчы голас.

У Савецкай Беларусі.

Магілеўшчына на фронце фінансавай абароны.

(Ліст з Магілева).

[illegible] На 1-ае ліпеня па ўсіх касах налічвалася 4.011 укладчыкаў. У параўнаньні з колькасьцю укладчыкаў на 1-ае чэрвеня маецца павялічэньне на 928 укладчыкаў.

У паштова-тэлеграфных касах ашчаднасьці павялічэньне на 562 укладчыкі. Сума ўкладаў у касах акругі на 1-ае ліпеня раўняецца суме 300.590 р.

[illegible] працоўных, асабліва рабочых і сялянскіх зьберажэньняў.

„Месячнік фінансавай абароны“, павінен быць кампаніяй растлумачэньня і практычнага правядзеньня лёзунгаў:—кожная капейка працоўнага зьберажэньня у касу ашчаднасьці—15 жніўня павінна даць паўміліёна рублёў укладаў!

М. Л.

Дабро згнаілі, а цяпер?

(В. Балашоўка, Гомельшчына).

[illegible] з якіх сродкаў заплаціць за насеньне лубіну, узятае ў крэдыт?

Іншыя сябры селькому прапанавалі заплаціць насенную пазыку сродкамі ад членскіх узносаў узаемадапамогі.

Няўжо-ж так добра?

І.

Рацыяналізацыя апарату зьнізіць цэны

(Самахвалавіцкі раён, Меншчына).

Пасьля доўгіх склікаў на 3-ці раз усё-ж такі сабраўся агульны сход упаўнаважаных Самахвалавіцкага спажывецкага т-ва. На сходзе прысутнічала каля 40 проц. усіх упаўнаважаных ад агульнага ліку 699 чал. пайшчыкаў. Пасьля зробленых справаздач праўленьня і рэвкамісіі выявіўся недахват грошай па Рубілкаўскаму аддзяленьню каапэрацыі ў 280 руб. 56 к. і харчэўні Самахвалавічы 46 р. 47 к., якія, як агульны сход, так і рэўкамісія прапанавала тэрмінова папоўніць. Адзначылі слабасьць працы, павялічэньне накладных і гандлёвых выдаткаў у параўнаньні з 25-26 г. Вялікі процант накладаньня на тавары да 80 проц. Слабасьць гаспадарчага нагляду з боку праўленьня, памяншэньне спросу на тавары ў выніку зачыненьня крэдыту. Агульны сход новаабранаму праўленьню з 3 асоб (з якіх 2 платныя, а раней было 5 платных адзінак) прапанаваў зьнішчыць усе заўважаныя недахваты.

Рацыяналізацыя апарату дасьць магчымасьць яшчэ больш зьнізіць розьнічныя цэны.

Пайшчык.

Трэба ў першую чаргу здаволіць патрэбы сялянства.

(Узьдзенскі раён).

Асяродкам каапэрацыі Узьдзенскага раёну зьяўляецца мястэчка Узда. Тут знаходзіцца спажывецкая каапэрацыя, якая мае 4 крамы, і сельска-гаспадарчае крэдытнае таварыства.

Членамі гэтай каапэрацыі ў большасьці зьяўляецца сялянства, і, зразумела, каапэрацыя павінна ў першую чаргу здаволіць яго патрэбы.

Праўда, наша каапэрацыя ўвесь час імкнецца даць вёсцы патрэбныя тавары, але бяда і памылка нашага праўленьня каапэрацыі тая, што, даставіўшы патрэбныя вёсцы тавары ў сваю каапэрацыю, яно дагэтуль мала клапацілася аб тым, каму з каапэрацыі пападуць гэтыя тавары. І было тое, што самыя лепшыя і таньнейшыя тавары пападалі ў першую чаргу мястэчковаму жыхарству, галоўным чынам, гандляром, якія гэты самы тавар перапрадавалі ў сваіх крамах, калі яго ня было ўжо ў каапэрацыі. Галоўнаю прычынаю такога «разьмеркаваньня» тавараў зьяўляецца тое, што сялянства раёну жыве далёка ад сваёй каапэрацыі. Яно ня можа зьявіцца ў Узду тады, калі прывозяць добры, танны і вельмі патрэбны тавар, бо ня ведае, калі будзе такі тавар і не заўсёды дазваляе час зьезьдзіць за 15-20 вёрст у мястэчка. Вось дзякуючы гэтаму самы добры, самы танны тавар хутка разьбіраецца жыхарамі мястэчка, сялянству-ж застаецца невялічкая колькасьць яго.

Калі і пападзе добры, танны тавар селяніну, дык гэта зусім выпадкова—тады, калі ў час напльіву сялянства (у базарныя і сьвяточныя дні) распачынаюць прадажу нова-прывезенага тавару. Дзякуючы такому становішчу, часта можна чуць скаргі і нездаваленьне сялянства працаю каапэрацыі і разьмеркаваньнем тавараў.

Гэткае становішча справы зусім падрывае аўтарытэт каапэрацыі ў вачох сялянства, яно ня хоча верыць таму, што каапэрацыя сапраўды імкнецца дапамагчы сялянству і часта з крыўдаю заяўляюць: «Каапэрацыя здавальняе патрэбы мястэчковага жыхарства, служачых, ды гандляроў, а не сялянства. Каапэрацыя прывозіць добрыя тавары, але мы іх ня бачым».

Дзеля таго, каб патрэбны вёсцы, танны тавар папаў селяніну, трэба праўленьню Удьдзенскай каапэрацыі тавары неабходныя вёсцы разьмяркоўваць толькі сярод пайшчыкаў па кніжках. Пры такой пастаноўцы справы самы добры і танны тавар, патрэбны вёсцы і пападзе ў вёску, сялянства будзе задаволена працаю каапэрацыі.

Селькор.

Сялянскае сьвята ў Чавусах.

Выстаўка жывёлы у Чавусах, якая адбылася ня так даўно, была сапраўдным сьвятам сялянства. На выстаўку было прыведзена 65 кароў, 24 быкі і 135 коняй.

Прыцягвала увагу і дробная жывёла, сьвіньні і цяляты. Акрамя таго на выстаўцы былі і іншыя экспанаты: малочныя прадукты, машыны для іх апрацоўкі і г. д.

Выстаўка гэта, бязумоўна, мае вялікае значэньне ў справе палепшаньня жывёлаводзтва Чавускага раёну.

Л.

Ад гутаркі—да справы.

(Кляніцкі с-с., Смалявіцкі раён).

Недалёка ад вёскі Кляніці знаходзіцца вялікае, заўсёды топкае балота. Расьце на ім рэдкая і малая трава, дзе-ні-дзе вырасьце і добры кусьцік травіцы—і як толькі галодная карова папробуе паласавацца ім—дык трэба бегчы ўсім сялом яе ратаваць. Чыталі сяляне газэты, сустракалі заметкі аб мэліарацыі ў іншых, суседніх раёнах, і ніяк не давалі веры, каб на дрыгве расло збожжа, ды яшчэ давала ўраджай у пяць разоў больш чымся ў сялян на звычайнай зямлі. Круцілі галавамі, сьмяяліся, скэптычна жартавалі.

Некаторыя, якія на свае вочы бачылі карысьць мэліарацыі, заспакойвалі, даказвалі на прыкладах.

Моўчкі згаджаліся старыкі. А думка, каб асушыць сваё, у дзесяцін 150-200 балота, не дае пакою маладым сялянам. І ўжо гаворка аб мэліарацыі іх не здавальняе. Пішуць заявы пасылаюць у адпаведныя ўстановы, каб «навялі на пуць»...

І вось у ліпені м-цы г. г. у в. Кляніцы прыяжджае мэліаратар з загадчыкам райза і праводзяць сходку сялян.

Калі ўважліва, усімі гаспадарамі в. Кляніц і суседняй в. Забалоцьце, быў праслухан даклад—гутарка аб карысьці мэліарацыі на нашых балотах, калі дакладчык яшчэ адказаў на некаторыя пытаньні сялян—тады ўсе аднагалосна згадзіліся арганізаваць у Кляніцкім с-с. мэліарацыйнае т-ва.

Абралі ініцыятыўную групу з настаўніка, каапэратара і інш. аўтарытэтных сялян, уключыўшы сюды і сэкратара камсам. ячэйкі для арганізацыі і выбару праўленьня.

Скора будзем мець з твані-балота вялікі абшар добрай зямлі.

М. Н—іч.

Зьнімеце замок.

(Мястэчка Крупкі).

У нашым мястэчку жыцьцё ішло добра, калі праходзіла дапрызыўная падрыхтоўка, бо кожны грамадзянін ведаў, дзе што робіцца. Цяпер зусім інакш, бо наш культурны цэнтр нардом заўсёды на замку.

Міжвольна прыходзіш к вываду,—альбо там грамадзяне нічым ня цікавяцца, дык загадчык вымушан нардом замыкаць, альбо сам загадчык вінават, што адучыў грамадзян ад нардому. Вядома, гэта справа ня наша, а замок трэба зьняць, асабліва цяпер.

Ч.

Аб прыёме ў Варанецкі с.-г. тэхнікум.

Прыймовыя іспыты ў Варанецкі с.-г. тэхнікум пачнуцца з 15-га жніўня, да якога часу будзе адчынен прыём заяў з дакумантамі ў арыгіналах. Правілы прыёму тэхнікум высылае па першаму запатрабаваньню. Адрас: г. Барысаў, Варанецкі с.-г. тэхнікум.

Партыйнае жыцьцё

Арыгінальная апазіцыя.

Камсамольская ячэйка Менскай аб'яднанай прафтэхнічнай школы, за сабой мае багаты стаж у існаваньні, ня меншы стаж у працы.

Моладзь школы ўжо даўно прывыкла па суботах зьбірацца ў адным з вялікіх пакояў памяшканьня школы.

З кожным годам у гэтым пакоі робіцца ўсё і ўсім цясней. З невялічкага гуртка ў 10-15 чалавёк ячэйка вырасла ў моцны калектыў, якому ўжо ў вялікім пакоі цесна. Нас зараз звыш 100.

Субота—саюзны дзень.

Галоўную ўвагу ячэйка зьвяртае на тое, каб «кімаўскі значок» адчуваўся за варштатам. І ён адчуваецца.

Нядаўна школа выпусьціла 40 сваіх выхаванцаў. Усе 40 як адзін камсамольцы. Скончылі курс навучаньня з посьпехам.

Камсамольская ячэйка, яе «важкае, слова» адчуваецца моцна ўва ўсім жыцьці школы.

На школьным савеце, у мясцкоме ўважліва прыслухоўваюцца да камсамольскага выступленьня.

Нядаўна ў ячэйцы здарылася падзея якая нарабіла нямала, праўда, пустога шуму.

У нашых шэрагах аказаўся адзін таварыш, які на кожным кроку лічыў сваім абавязкам заявіць аб спачуваньні... апазіцыі.

Тав. Ш. вельмі любіць усё арыгінальнае. Здаецца, толькі для яго і сказана пагаворка, на што хадзіць „праз дзьвер, можна праз акно“. Тав. Ш. аб апазіцыі нічога апрача двух трох завучаных фраз ня ведае. І вось раз, калі камсамольцам абвясьцілі аб абавязковым выхадзе ў лягеры, т. Ш. ня прыходзіць. І потым на бюро ячэйкі калі яго выклікалі, пачынае доўга тлумачыць аб тым, што выхад у лягеры пустая справа і наогул ён апазіцыянэр.

Толкам аб сваіх думках тав. Ш. нічога ня мог сказаць, толькі нагрубіў сябрам бюро, папаў, зразумела, у акружком, там кінуў свой камсамольскі білет на падлогу і на гэтым кончылася апазіцыя тав. Ш.

Бытавога суду над ім не рабілі. Але паміж сабой камсамольцы дэтальна абгаварылі гэты выпадак.

Аднагалосна згадзіліся на тым, што такім як тав. Ш., ня месца ў камсамоле.

— Любіць «трапацца», а не працаваць.

Наша ячэйка бытавому пытаньню зьвяртае шмат увагі. У насьценнай газэце доўга-доўга друкавалі спэцыяльны дыскусійны аддзел, «як арганізаваць свой быт».

Слаба сувязь ячэйкі з партыяй. Большасьць камсамольцаў не наведвае сходаў ячэйкі КПБ. Перадача ў партыю таксама адбываецца рэдка, за ўвесь час 4-ох перадалі.

Гэта самае хворае пытаньне ў нас.

Менскі.

Парткіраўніцтва працаю сярод с.-г. і лясных рабочых гарадзкой мяжы.

(Гаррайком, Менск).

Партыйнае кіраўніцтва працай сярод сельска-гаспадарчых і лясных рабочых гарадзкой мяжы праводзіцца гаррайкомам праз ячэйку гарсавхозаў, якая налічвае 21 чал. сяброў і кандыдатаў партыі і фракцыі райкому сел.-гаспадарчых і лясных рабочых.

25 мая бюро РК заслухала даклад ячэйкі КПБ з папярэднім абсьледаваньнем яе працы спэцыяльна выдзеленай камісіяй і 22 ліпеня даклад фракцыі РК сел.-гаспадарчых рабочых.

У працы сярод гэтай групы рабочых, асабліва за апошні час, маецца цэлы шэраг палепшаньняў у адносіне тарыфна-эканамічнай, масавай працы і па культурнаму абслугоўваньню гэтых рабочых, асабліва савхозаў.

Гэта праца і дасягненьні асабліва важны і каштоўны таму, што яны ахапляюць шмат адзіночак, раскіданых па ўсіх акраінах горада.

Райком сел.-гаспадарчых рабочых абслугоўвае да 1000 чал., больш паловы якіх сябры саюзу (575 чал.).

Культурнае абслугоўваньне рабочых і пастаноўка масавай працы таксама палепшана. Усяго чырвоных куткоў, хат-чытальняў і іншых культурна-асьветных устаноў маецца 8. Бібліятэк перасовак па савхозах і рабачкомах маецца 15. У савхозах маюцца 3 радыё-ўстаноўкі.

Маецца таксама значны рост актыўнасьці рабочых савхозаў і іх удзельнай палітычнай вагі сярод сялянскага насяленьня гарадзкой мяжы. Так, у гарсавет абрана 11 ч., у сельсаветы 8 чал. Вялікім дасягненьнем у працы сярод моладзі зьяўляецца рост колькасьці сяброў КСМ—71 ч. і іх удзел у культурна-асьветнай працы.

Праца з прафактывам да гэтай пары пастаўлена не на належную вышыню. Маюцца факты, калі ў сябры саюзу ўступаюць паасобныя сацыяльна-варожыя нам элемэнты (нядаўна сябра саюзу, бо быў беспрацоўным, зрабіўся папом—альбо ў саюз пралязае дачка кулака).

Усё гэта робіцца таму, што навакол рабачкомаў ня маецца досыць апрацаванага ў клясавым духу прафактыву, які мог-бы сваячасова папярэдзіць гэткія зьявішчы і ня даць магчымасьці пралезьці такім у саюз.

Таксама слаба праводзілася праца па беларусізацыі. Усяго 5 рабачкомаў вядуць працу на беларускай мове, а нацсклад і родная мова абслугоўваемых рабочых на 90 проц. беларускі.

Асобную задачу паставіла бюро РК перад райкомам сел.-гаспадарчых і лясных рабочых па абслугоўваньню рабочых сэзоньнікаў на торфараспрацоўках, на сваячасовае вырашэньне ўсіх тарыфных пытаньняў і культурна-масавай працы сярод іх.

Ш. Н.

Ці нас гэта не датыкаецца.

(М. Грозаў, Меншчына).

У адозьве да ўсіх членаў КП(б)Б Менскай арганізацыі (гл. «Сав. Бел.» № 139), а таксама і іншых арганізацый аб ліпнёвых юбілеях гаворыцца: „У сувязі з абвостранай міжнароднай абстаноўкай: англа-савецкі разрыў, забойства т. Войкава і г. д.,—правядзеньне вышэйпералічаных кампаніяў і юбілейных датаў (ліпнёвых) набывае асабліва важнае значэньне“. У сувязі з гэтым менакругком прапануе ў дні гэтых сьвят „у першую чаргу разгарнуць шырокую масавую работу шляхам арганізацыі мітынгаў, сходаў, лекцыяў, дакладаў і іншае, завастраючы ўвагу працоўных мас на міжнародным становішчы і чарговых задачах сацыялістычнага будаўніцтва“.

Што-ж масавага было праароблена ў нас у дні 2 і 3 ліпеня, у міжнародны дзень каапэрацыі і дзень Канстытуцыі СССР? Калі мелася быць праведзена ўрачыстае пасяджэньне 2 ліпеня, дык з прычыны таго, што людзей сабралася мала, пасяджэньне было адложана на другі год. Чаму нікога ня было, дык гэта не зразумела.

Пры сур'ёзных і дзелавых адносінах гэтых арганізацый да сьвята льга было сабраць людзей. Але яшчэ лепш было 3 ліпеня ў нядзелю наладзіць мітынг у мястэчку, дзе ня прышлося-б зваць людзей, бо іх тут было і так поўна, і пагаварыць аб міжнародным становішчы, якое ў гэты момант цікавіць сялян. Аднак нічога і тут ня было. Чаму?.. Магчыма, што мітынг адклалі на другі год.

Прысутны.

Інтэрпэляцыі.

У выданьні Дзярж. Выд. Бел. вышла кніжка пад загалоўкам: „Інтэрпэляцыі беларускіх паслоў у польскім сойме 1922-1926 г.“.

Скромная назва.

Салідны том, больш 500 старонак. Ён бязумоўна, і па праву, на доўгі час стане ў цэнтры ўвагі ўсяе беларускае савецкае грамадзкасьці. Ён яшчэ раз напомніць нам аб абавязках і задачах, грандыёзных па замыслу і цяжкіх да выкананьня, выпаўшых на нашу долю.

Гэтая кніга ў сваёй прадмове завецца „Крывавай Кнігаю“. І зусім справядліва. Колькі напасабірана ў ёй гора, сьлёз, жудасьці!

Мы, грамадзяне Савецкай Беларусі, мы добра памятаем белапольскую акупацыю. І нам гэтая кніга асабліва блізкая, асабліва дарагая.

Заходняя Беларусь вось ужо звыш 7-мі год, як знаходзіцца пад уладай бела-палякаў. Інтэрпэляцыі пісаліся прыблізна 4 гады. У рэкамэндаванай кнізе сабраны яны ня ўсе. Ды не аб усіх выпадках зьдзеку ў яго шматлікіх формах маюцца дакуманты. Аднак і таго, што апублікавана, больш чым даволі, каб зразумець усё. Зразумець і з максымальнай рэальнасьцю ўявіць сабе ўсё хараство «буржуазнай дэмакратыі».

Літаратура адбівае жыцьцё народаў. У гэтым сэнсе беларуская літаратура—гэта найлепшае люстэрка, якое адбівае ўсё, што перажылі беларускія працоўныя масы, асабліва ў пэрыяд ад рэвалюцыі 1905 году і аж да нашых дзён. Прасачэце эвалюцыю беларускай песьні, тае песьні, якая адбівае імкненьні народных мас да перабудаваньня жыцьця на новых лепшых падставах. У гэтай прызыўнай песьні вы ўбачыце нарастаньне клясавай сьвядомасьці прыгнечаных на зьмену клясаваму інстынкту. Вы ўбачыце той шлях, па якім ішлі працоўныя Беларусі. Шлях, ідучы па якім з цёмных, нянісьменных, забітых людзей, пазбаўленых ня толькі кавалка мяса, але ў большасьці выпадкаў лусты чорствага хлеба, яны робяцца і зрабіліся сьвядомымі рэвалюцыянэрамі, будаўнікамі сацыялізму.

Якія былі імкненьні беларускіх працоўных у пачатку рэвалюцыі 1925 году.

Скромныя былі гэтыя імкненьні: працоўныя Беларусі хацелі ўсяго толькі зрабіцца людзьмі: «людзьмі звацца».

Такімі словамі скончыў калісьці Янка Купала свой верш „А хто там ідзе?“, які ў той час зрабіўся беларускім гімнам.

Вялізарныя паслугі беларускім працоўным масам зрабіў рэвалюцыйны рух расейскага пралетарыяту. Ён выклікаў іх да актыўнага жыцьця. Ён дапамог узмацніць дыктатуру пралетарыяту, пачаць будаўніцтва сацыялізму ў нас у БССР. Толькі пры гэтай брацкай дапамозе мажлівы быў надзвычайна магутны ўздым беларускае народнае гаспадаркі, ушчэнт зруйнаванае імпэрыялістычнай вайной і акупацыямі.

Толькі пры гэтай брацкай дапамозе мажлівы быў той буйны нечаканы па сваім размаху ўздым беларускае культуры.

Паглядзеце, колькі новых мастацкіх твораў вышла на беларускай мове! Паглядзеце, колькі новых талентаў высунуў серп і молат! Параўнайце гэта з усім надрукаваным да 1917, або 1920 году, параўнайце і тады шмат што зробіцца для вас ясным.

І вось пры такім вялізарным уздыме беларускай культуры, пры агромністай колькасьці зноў выявіўшыхся пісьменьнікаў, паэтаў, навуковых працаўнікоў, пры агромністым ліку назваў кніг, вышаўшых у сьвет на беларускай мове—мне ўсё-ж такі хочацца сказаць, што самаю выдатнаю кнігаю мы павінны прызнаць „інтэрпэляцыі“, вышаўшыя ў 1927 годзе.

Ня варта тут казаць аб тым, як заўладала польская буржуазея землямі, назваць якія „этнаграфічнай Польшчаю“ немажліва. Факт, што гэта здарылася, што белапалякі апанавалі тэрыторыю, на якой няма нічога польскага. Прычына гэтага факту вядома бадай усім. Яна мае ў аснове сваёй вельмі матар'яльную рэч: бязьмежныя латыфундыі польскіх магнатаў і найлепшы рынак збыту для польскіх капіталістых-прамыслоўцаў.

Позна паўстала да актыўнага жыцьця польская буржуазея. Занадта позна, каб дабіцца свайго росквіту.

У большасьці эўрапейскіх краёў буржуазея, прышоўшы на зьмену фэадалам, яшчэ ў васемнаццатым стагодзьдзі ўстанаўляла сваю ўладу. У гэты час польская буржуазея была пазбаўлена сваёй нацыянальнай дзяржавы. Цяпер, спазьніўшыся на паўтара стагодзьдзі і атрымаўшы нарэшце сваю ўласную дзяржаву, польская буржуазея імкнецца нагнаць тое, што страціла.

І гэта—у пачатку 20-га стагодзьдзя, калі заняпад буржуазнае ўлады выявіўся зусім яскрава.

Ці ня тое-ж самае перажываў Людовік ХУ, калі ён сказаў сваю гістарычную фразу:

«Пасьля нас—хаця-ж бы патоп».

Вось чаму настолькі няўстрымна жорсткая, настолькі лютая гэтая буржуазная Польшча.

Польшча—гэта старонка найвялікшага заняпаду, як эканамічнага, гэтак і ідэалёгічнага. Польшча—перажытак сярэдніх вякоў. Пад уладаньнем буржуазеі яна выразілася ў самага пэўнага службу сусьветнага капіталу. У барацьбе з уласнаю сваёю польскай-работніцкай клясай, яна ўжывае атрутныя газы (Дамброўскі раён 1925 г.). У барацьбе з рабочымі і сялянамі Заходняе Беларусі яна ўжывае ніяк не мякчэйшыя мэтады барацьбы.

Інтэрпэляцыі—гэта калектыўны твор прыгнечаных. Гэта дакладныя запісы «ваданосаў і дравасекаў» польскае буржуазеі аб іх жыцьці пад уладаю белага арла. Дакуманты, апавядаючыя аб панстве польскае буржуазеі, перавысілі ўсё, што мы ведалі аб колішняй інквізіцыі, або аб кітайскай справядлівасьці.

Ваколіцы Горадні.

У «сваім» лесе абшарнік знаходзіць селяніна які высек некалькі дрэваў.

Абшарнік выклікае паліцыю і сваіх дворных халопаў.

Гучны гістарычны голас...

Словы каманды, і—з акрываўленага пня коціцца чалавечая галава...

Галава, адрэзаная тупой пілою ад моцнага жылістага цела...

Галава селяніна, насьмеўшага парушыць „найсьвяцейшае права ўласнасьці“...

І гэта ў 20-м стагодзьдзі.

Гэты выпадак не запісаны ў інтэрпэляцыях («у той час у Польшчы ня было яшчэ сойму»). Гэты выпадак зафіксаваны ў закардоннай прэсе. „Інтэрпэляцыі“ сьведчаць аб наступовым культываваньні падобных спосабаў расправы. Сярэднявяковыя мэтады барацьбы фэадала з сваімі падданымі, праўда, аджываюць свой век. Новыя мэтады больш адпавядаюць вымаганьням канаючага эўрапейскага капіталізму.

Пачытайце „інтэрпэляцыі“.

Якімі простымі словамі апавядаюць яны нам пра лёс нашых братоў! і як халадзее сэрца ад жаху, якім перапоўнены гэтыя дакуманты!

Беларускія працоўныя сьмеюць высоўваць нейкія там няхай сабе і самыя элемэнтарныя, вымаганьні. Польская буржуазея адказвае на гэта самымі дзікімі рэпрэсыямі. Яна проста такі зьнішчае беларускія працоўныя масы. Зьнішчае і духоўна і фізычна.

Працоўныя Заходняй Беларусі патрабавалі сабе школ на роднай мове. Бацькі браліся ўтрымліваць гэтыя школы на свае ўласныя сродкі. Бела-польская ўлада ня толькі не дазволіла гэтага, але нават пазачыняла тыя беларускія школы, якія ўжо існавалі.

Яна зьліквідавала каля 400 беларускіх школ, у працягу некалькіх гадоў абслугоўваўшых каля трох мільёнаў беларускага насельніцтва.

Яна ня толькі не ўтварала новых навучальных устаноў для падрыхтоўкі беларускіх пэдагогаў, яна выслала ў Галіцыю звыш 200 настаўнікаў беларусаў.

Каго паставіла яна на замену высланых?—

Гразь, сьмецьце, адкіды галіцыйскага польскага мяшчанства. Людзей малапісьменных і амаральных. Людзей зусім ня ведаючых, як весьці настаўніцкую працу, але затое добра напрактыкаваных у выкананьні паліцэйскіх функцый.

У беларускіх ваяводзтвах ня стала беларускае школы. Але гэта яшчэ ня ўсё. Са школы зрабілі ўстановы, дзе дзеці беларускіх працоўных калечацца і духоўна і фізычна.

Настаўнікі б'юць дзяцей аж да няпрытомнасьці. Б'юць так, што ў многіх дзяцей палопаліся барабанныя перапоўкі. І гэта за самыя дробныя дзіцячыя ўчынкі. За тое, што яны ня могуць правільна вымаўляць чужыя польскія словы,

Вось якімі мэтадамі выхоўваюцца ў польскіх школах беларускія дзеці...

Беларускі друк...

... Цяжкі шлях давялося яму прайсьці, пачынаючы з 1905 году. І цяпер з «інтэрпэляцый» мы можам зрабіць падлік:

У працягу 3-х гадоў польскай адміністрацыйнай уладай зачынены больш за 15 газэт. Колькасьць сканфіскаваных нумароў, штрафаў і прысудаў да зьняволеньня рэдактароў і супрацоўнікаў падлічыць немагчыма.

І ўсё гэта—за што?

За тое, што ў газэтах часам зьяўляліся бадай пратакольныя запісы „мастацкіх“ учынкаў польскае адміністрацыі. Або за тое, што газэта асьмелілася падняць свой голас на абарону прыгнечаных.

Імпэрыялістычная вайна зруйнавала Заходнюю Беларусь. Большасьць яе насельніцтва пад націскам казацкіх нагаек пакінула родныя сядзібы і пашла ў выгнаньне. І калі ў 1921 годзе ўцекачы пачалі вяртацца на родныя гоні, да зьнішчаных сваіх сядзіб, да спаленых сваіх хат, буржуазея выдала закон, згодна з якім кожны селянін, які вернецца да гасподы пазьней за 1-е красавіка 1921 году,—траціць усялякія правы на сваю зямлю. На тую зямлю, на якой ён радзіўся, на якой працаваў. На тую зямлю, што ён абліваў крывёю сваёй і потам, на зямлю, залітую потам і крывёю яго продкаў.

Сотні тысяч сялян вярнуліся, каб адбудаваць тое, што зьнішчана было імпэрыялістамі. Хаты іх былі папалены за час вайны. Яны змушаны былі жыць у зямлянках. Пазбаўленыя родных палеткаў, яны маглі толькі наглядаць, як на іх уласнай зямельцы будуюць свае сядзібы польскія калёністыя.

Горкая іронія! Асаднікі даўней ніколі не займаліся земляробствам. Але ім далі вялізарныя крэдыты. І быўшыя гаспадары служаць цяпер парабкамі на іхніх фальварках. Тым часам—польская буржуазея абяцалася надзяліць безьзямельных сялян зямлёю. Яна абяцалася адбудаваць хаты зруйнаваныя за час вайны.

Абяцанкі—цацанкі...

Польская буржуазея прайшла тры школы: раманаўскую, габсбургскую і гогэнцолернскую. З гэтых трох школ—яна стварыла сваю ўласную, польскую.

І якую!

Лепшую ад кожнае з папярэдніх узятае паасобку. Асабліва гэта прыметна на паліцэйскіх мерапрыёмствах, пры дапамозе якіх выключна рэгулюецца жыцьцё Заходняй Беларусі.

Румынскія баяры і баўгарская буржуазея могуць быць толькі вучнямі польскіх паноў-капіталістых. Перад разьюшаным польскім шляхціцам яны пакажуцца ня большымі ад сьляпенькага шчаняці.

Біцьцё зрабілася сыстэмаю. Біцьцё—гэта звычайны спосаб абыходжаньня адміністрацыі з насельніцтвам. Біцьцё—гэта звычайны мэтад допыту ў паліцэйскіх пастарунках. Хаця адносна затрыманых „злачынцаў“—паліцыя ўжывае апроч таго і ўсялякія іншыя мардаваньні. Зьняволеным, напрыклад, льлюць праз нос ваду бутэлькі па тры на чалавека.

А потым ужо б'юць.

Б'юць так, што потым чалавек выглядае трупам. Б'юць кіямі па пятках, аж пакуль чалавек ня стане няпрытомным. А потым абліваюць халоднай вадой і прымушаюць бегаць на чатырох лапах.

Так, напрыклад, было зроблена з некалькімі сялянамі толькі за тое, што яны пасьмелі паскардзіцца на французкую фірму, адмовіўшуюся заплаціць запрацаваныя імі грошы.

У польскай паліцыі:

Забіваюць людзям іголкі і трэскі пад пазуры на нагах і на руках.

Падвешваюць за плоцьныя органы.

Ужываюць тысячы самых жудасных мардаваньняў.

Усё гэта—ня хворая фантазія, не, усё гэта запратакаляваныя факты, усё гэта можна знайсьці ў «інтэрпэляцыях паслоў польскага сойму».

Часам справа канчаецца простым забойствам. І такі выпадак можна ўжо лічыць літасьцю. Літасьцю буржуазеі і яе наймітаў: паліцыянтаў, жандараў, сачкоў, правакатараў. У большасьці-ж выпадкаў—мардаваньням няма канца. І ў насьледку іх беларускі селянін ці рабочы пазбаўляецца працаздольнасьці на ўсе сто процантаў.

Але такія мардаваньні паасобных індывідыумаў нездавальняюць паноў-капіталістых. І за апошнія гады пачынаюць пашырацца масавыя мардаваньні: пыткі, якія робяцца адначасна над насельніцтвам цэлых вёсак, ад малога і аж да самага старога.

У „інтэрпэляцыях“ мы можам знайсьці апісаньне звыш 50 гэткіх масавых пытак. І большасьць іх выпадае на 1926 год.

Даданы да кнігі сьпіс падзяляе сабраныя матар'ялы па катэгорыях. Такіх разьдзелаў усяго 18. Але нам здаецца, што кожная інтэрпэляцыя можа складаць самастойны аддзел.

Багаты матар'ял сабраны ў гэтай кнізе. У рамках газэтнага артыкулу немагчыма цалкам перадаць яго. І на кожнага з нас гэтая жудасная кніга накладае абавязак: ня спыняцца на павярхоўным знаёмстве з ёю.

Самае важнае—гэта азнаёміць усе нашыя працоўныя масы з становішчам Заходняе Беларусі. Ня можна зрабіць, каб кожны пісьменны работнік ці селянін Савецкай Беларусі прачытаў гэтую кнігу. Але мы можам зрабіць, каб кожны сьвядомы работнік і селянін праслухаў шэраг гутарак аб гэтых надзвычайных дакумантах. Кожная школа, бібліятэка, хата-чытальня, кожны пісьменны чытач павінен мець гэтую кнігу, як настольны падручнік, спраўчнік, які паказвае нам сапраўдны твар польскае буржуазеі.

І нарэшце—вывучэньне гэтых дакумантаў. Неабходна вывучэньне самае глыбокае, самае падрабязнае. Палітык, прававедца, эканамісты, лекар, настаўнік, гісторык, пісьменьнік—усе, згодна са сваёй спэцыяльнасьцю, знойдуць тутака найбагацейшы матар'ял.

У насьледку такога вывучэньня мы зможам атрымаць цэлы шэраг каштоўных прац, прац патрэбных і карысных ня толькі ў нашых беларускіх умовах.

Сыстэма панаваньня польскай буржуазеі вельмі шкодна адбілася на жыцьці Заходняй Беларусі. Эканамічны заняпад прывёў да таго, што паасобныя прадстаўнікі інтэлігенцыі, зацікавіліся матар'яльнай дапамогай сваіх ворагаў. Яны пашлі працаваць побач з авантурніцкімі элемэнтамі, яны схаўрусаваліся з такімі тыпамі як Паўлюкевіч, Аляксюк, Валэйша, Вярпікоўскі, Гурын і інш.

Нават і паасобныя сяляне згубілі свой клясавы інстынкт. Некаторыя з іх, павялічыўшы сабою кадры правакатараў, пашлі, працаваць у паліцыю, у дэфэнзыву.

А як жа-ж з масаю сялян, з масаю працоўнай інтэлігенцыі?

Ці ясны для іх сапраўдныя шляхі вызваленьня?

Так. Масы разумеюць вельмі добра, што ніякія згодніцтвы, ніякія кампрамісы з буржуазеяй ня могуць даць хоць якой—кольвек карысьці. Яны становяцца на адзіны правільны шлях барацьбы, на той шлях, на які паказвае камуністычная партыя.

Сама польская буржуазея шмат чаму навучыла наша сялянства і працоўную інтэлігенцыю. Яна яскрава паказала, што пры буржуазна-дэмакратычным ладзе жаднага палепшаньня дабрабыту працуючых няма і быць ня можа.

Чакаць сацыяльнай праўды ў панскай Польшчы ўсё роўна, што чакаць „другога прышэсьцьвія збавіцеля“.

Ясьнавяльможны пан міністр унутраных спраў Польшчы міласьліва згадзіўся даць адказ толькі на адну з усіх шматлікіх інтэрпэляцыяй, паданых яму народнымі прадстаўнікамі ў сойме. І гэта яшчэ раз з яшчэ большаю яскравасьцю давяло ўсю хлусьню, усю фальш, уложанную ў польскай канстытуцыі, у буржуазным парляманцарызьме. Гісторыя нацыянальна-рэвалюцыйнага руху ў Заходняй Беларусі, яго тактыка, нарэшце дакуманты, інтэрпэляцыі за 2 апошнія гады, даводзяць аб гэтым з усёй мажлівай яскравасьцю.

У Ф. Энгельса, у артыкуле „Аб сацыяльным разьвіцьці Расеі“ мы знаходзім вельмі цікавае мейсца аб паляках і іх будучыне.

Замяніўшы слова „палякі“ на слова „беларусы“, атрымаем:

„Адвечнае прыгнечаньне прывяло беларусаў у такое становішча, што яны змушаны быць рэвалюцыянэрамі і падтрымліваць усялякі сапраўды рэвалюцыйны рух, як першы крок да вызваленьня Заходняй Беларусі, або загінуць. І як-раз цяпер яны знаходзяцца ў такім становішчы, што могуць шукаць сабе хаўрусьнікаў толькі ў лягеры пралетарыяту“.

Праўда, дзякуючы прычынам гістарычным, працоўныя Заходняе Беларусі менш за іншыя часткі Польшчы падпалі ўплывам індустрыяльнага пралетарыяту.

Але буржуазная Польшча сваёй сыстэмаю ўрадаваньня зрабіла ўсё, што толькі магла, [illegible] рэвалюцыйны рух [illegible] Заходняй [illegible] зрабіўся [illegible] Беларусі [illegible] бу- дучыні [illegible]

МЭХАНІЗАВАНЫ ХЛЕБНЫ ЗАВОД У МЕНСКУ БУДЗЕ ПУШЧАНЫ Ў ХОД У КАСТРЫЧНІКУ Г. Г.

Нар. Кам. Гандлю прызнаў абсьледаваць пабудову Менскага хлебнага заводу. Да часу абсьледаваньня работы на заводзе выкананы на 75 проц. Пуск заводу будзе дастасаваны да Кастрычніцкіх урачыстасьцяў.

Завод па сваім тэхнічным абсталяваньні зьяўляецца адным з буйнейшых прадпрыемстваў Беларусі [illegible]

Хлебазавод будзе выпускаць у суткі звыш 2000 пудоў [illegible]

Завод будзе працаваць на [illegible]

У Прэзыдыуме ЦВК БССР.

ТАВ. ЧАРВЯКОЎ ВЯРНУЎСЯ З ВОДПУСКУ.

З водпуску вярнуўся тав. Чарвякоў і прыступіў да выкананьня сваіх абавязкаў.

Пасяджэньне Прэзыдыуму ЦВК БССР 28-га ліпеня адбылося пад старшынствам тав. Чарвякова. Разгледжаны наступныя пытаньні:

ДАКЛАД ВІЦЕБСКАГА АВК АБ ІЛЬГОТАХ ВАЙСКОВА-СЛУЖАЧЫМ.

[illegible]

ЗАБЕСЬПЯЧЭНЬНЕ МЭДЫЦЫНСКАГА І ВЭТЭРЫНАРНАГА ПЭРСАНАЛУ.

[illegible]

ЗЬМЕНА 216 АРТЫКУЛУ КРЫМІНАЛЬНАГА КОДЭКСУ.

[illegible]

РЭЗАЛЮЦЫЯ ПА ДАКЛАДУ АСОБАЕ КАЛЕГІІ ВЫШЭЙШАГА КАНТРОЛЮ ПА ЗЕМЕЛЬНЫХ СПРАВАХ.

[illegible]

ВОДПУСК САКРАТАРУ ЦВК І ЧЛЕНАМ ПРЭЗЫДЫУМУ ЦВК.

[illegible]

У ПРЭЗЫДЫУМЕ ДЗЯРЖПЛЯНУ БССР.

СТРУКТУРА І АБ'ЁМ ПРАЦЫ ІНБЕЛКУЛЬТУ НА 1927-28 г.

[illegible]

СТРУКТУРА І АБ'ЁМ ПРАЦЫ НА 1927-28 г. ІНСТЫТУТУ СЕЛЬСКАЕ І ЛЯСНОЕ ГАСПАДАРКІ ІМЯ ЛЕНІНА.

[illegible]

Галоўлітбел 24864.

Задачы с.-г. каапэрацыі.

(Да адчыненьня сэсіі савету Белсельсаюзу.)

Учора адчынілася чарговая сэсія савету Белсельсаюзу. [illegible]

[illegible] нам уваходзіць не павінны. Толькі гэткі парадак работы забясьпечыць магчымасьць Беларусі захаваць суцэльнасьць сыстэмы сваёй с.-г. каапэрацыі.

Другім важным пытаньнем выяўляецца аздараўленьне ўмоваў работы с.-г. каапэрацыі. Гэтыя ўмовы, у сувязі з наяўнасцю цэлага раду дзяржаўных арганізацый, якія вядуць роўналежную з с.-г. каапэрацыяй работу, нельга прызнаць нармальнымі: ёсьць цэлы шэраг недагаворанасьцяй у працы і [illegible]

[illegible] перанесьці на сыстэму генэральных дагавораў, як па дастаўцы, так і па зьбыту тавараў, прычым цэнтр важкасьці каапэрацыйнай работы належыць перанесьці на месцы.

Тое-ж самае трэба зрабіць і з фінансаваньнем. Неабходна канчаткова перавесьці фінансаваньне сыстэмы с.-г. каапэрацыі на сыстэму дэцэнтралізаванага крэдыту, зьнішчыўшы парадак, пры якім за крэдыты ніжэйшых зьвеньняў сыстэмы адказваюць вышэйшыя.

На новыя рэйкі.

[З пасяджэньня ЦС т-ва „Прэч няпісьменнасьць".]

На апошнім пасяджэньні цэнтральнага савету т-ва «Прэч няпісьменнасьць» быў падрабязна абгавораны плян далейшай дзейнасьці т-ва. Адначасова была заслухана справаздача аб новых дасягненьнях у працы т-ва на мясцох.

ЦСУ зараз праводзіць працу па выяўленьні дакладнае лічбы няпісьменных у БССР і лічбы ўжо перамогшых гэту няпісьменнасьць. І таму зараз яшчэ цяжка сказаць, колькі чалавек, дзякуючы т-ву за апошні год зьліквідавалі сваю няпісьменнасьць.

Згодна папярэдных даных, гэта лічба перавышае 10.000 чал.

Асабліва актыўна працавала т-ва ў Менску. У сталіцы налічваецца 57 ячэек т-ва. Найлепей выявіла сябе ячэйка т-ва пры навучальных установах пры БДУ і пэдтэхнікумах. Лікпункты ў Менску існавалі пры ўсіх клюбах, арганізацыях, саюзах.

Зараз да менскай акруговай арганізацыі т-ва далучылася 7 новых раёнаў. Праца па ліквідацыі няпісьменнасьці ў гэтых раёнах пакуль што пастаўлена слаба. У апошні час у Барысаве ўтвораны новы савет т-ва, які ўжо распачынае працу па арганізацыі ячэек і лікпунктаў на мясцох.

У верасьні ў Менску склікаецца другі акруговы зьезд т-ва, ад працы якога, галоўным чынам, і будзе залежаць посьпех далейшай барацьбы з няпісьменнасьцю ў акрузе.

З пляну, які зацьвердзіў цэнтральны савет, відаць, што зараз т-ва пераходзіць на новыя рэйкі. У мінулыя гады ў працы па зьнішчэньні няпісьменнасьці быў нейкі разнабой. І ячэйкі т-ва і органы палітасьветы рабілі адну справу, але кожны пасвойму. Зараз цьвёрда вызначаны наступныя задачы т-ва.

Яно існуе, каб дапамагчы дзяржаве ліквідаваць няпісьменнасьць сярод працоўных. Гэта дапамога будзе аказвацца шляхам вярбоўкі вучняў у лікпункты і падшуканьня будынкаў для іх працы.

У мінулыя гады сродкі, сабраныя сярод сяброў т-ва, не заўсёды ішлі па свайму прызначэньню.

Зараз ухвалена новая пастанова, па якой 90 проц. сабраных сродкаў будзе ісьці выключна на паглыбленьне працы на зьнішчэньні няпісьменнасьці.

На гэтым жа пасяджэньні было разглежана пытаньне аб падрыхтоўцы да 10 гадавіны Кастрычнікавай рэвалюцыі. Пастаноўлена выдаць спэцыяльную аднадзёўку да гэтага часу і зборнік матар'ялаў аб нашых дасягненьнях. У Менскай і Віцебскай акр. вызначаны спэцыяльныя паказальныя раёны, дзе да вялікіх урачыстасьцяй будзе канчаткова зьнішчана няпісьменнасьць.

Т-ва ў сваёй працы пераходзіць на новыя рэйкі.

Я. С.

Ляхаўская амбуляторыя.

Далёка ад шумнага цэнтру знаходзіцца Менская рабочая Ляхаўка.

Толькі дзьве вуліцы ў гэтай мясцовасьці, а колькі фабрык і заводаў. З кожным годам усё трудней пазнаць Ляхаўку. Заместа маленькіх «саматужных» заводзікаў, вырастаюць новыя карпусы, вялікія каменныя.

На самай пралетарскай ў Менску вуліцы—Лекерта расьце шэраг новых будынкаў. Нядаўна вырасла новая лазьня; за некалькі крокаў ад яе будуецца школа для дзяцей ляхаўскіх рабочых. А далей—зноў горы цэглы, высокія рыштаваньні... Тут, на гэтым месцы, вырастае новая вялікая «здраўніца» для рабочых.

Яшчэ нядаўна на гэтым месцы была пустка, а зараз ужо закладзен фундамант новай амбуляторыі, вырастаюць сьцены.

Амбуляторыя будзе займаць аднапавярхавы каменны будынак.

Гэта новая «здраўніца» зможа абслужыць шмат хворых. У ёй будзе некалькі зубаўрачэбных габінэтаў, габінэт па ўнутраных хваробах, па хваробах вачэй, аддзяленьне дыспансэру для сухотных хворых і інш.

Цяпер ляхаўскім рабочым прыходзіцца туга з мэдыцынскай дапамогай: шмат часу трэба патраціць, каб папасьці на прыём у цэнтральнай рабочай амбуляторыі. А час для рабочых—даражэй усяго. І вось хутка ляхаўцы будуць мець сваю ўласную амбуляторыю.

На тым месцы, дзе была пустка, вырастае прыгожы каменны будынак. У дні 10-ай гадавіны Кастрычнікавай рэвалюцыі ў гэтым будынку ўжо пачнуць аказваць мэдычную дапамогу рабочым.

Менскі.

Аб прыёме на Менскі рабфак.

Здаецца, ужо час ведаць правілы аб прыёме на рабфакі, а між тым усё тое, што здараецца ў сувязі з прыёмам, патрабуе належнага растлумачэньня гэтага пытаньня на мясцох.

Разьвёрстка зроблена, і ніякіх дадатковых месцаў няма, тым больш, што і разьвёрстка ў два разы перавышае норму прыёму.

Арганізацыі, якія даюць камандыроўкі, робяць самі „дабаўленьні": маюць аднаго па камандыроўцы і два-тры-пяць—кандыдатамі; гэтыя забіраюць апошнія грошы і едуць у Менск, каб высьветліць справу прыёму іх на рабфак.

Тыя-ж, што не атрымалі кандыдацкай камандыроўкі, гледзячы на кандыдатаў, самі коцяць у Менск у вялікай колькасьці. Трэба раз-назаўсёды ўявіць сабе тое, што ніякія таварышы звыш камандыраваных, дапускацца да экзаменаў ня будуць, і паездка іх у Менск—толькі лішні расход.

Што-ж датычыцца камандыраваных, то ім не патрэбна зусім зьяўляцца асабіста, а прыслаць па пошце свае дакументы і прыехаць у Менск толькі к часу экзаменаў на рабфаку, якія пачнуцца 22-га жніўня і працягнуцца да 26-га жніўня; прыяжджаць раней 20-га жніўня няма ніякіх падстаў.

Прыяжджаючым неабходна ўзяць з сабою ўсё неабходнае да 29-га жніўня, бо да гэтага тэрміну скончыць разгляд усіх спраў прыёмная камісія.

Прэзыдыум Менскага Рабфаку.

Сьвята менскіх фізкультурнікаў.

Апошні дзень.

28 ліпеня раніцой у бегу на 200 мэтраў першым быў Антонаў (А ВШ)—у 25,8 сэк. другім—Савельеў—у 26,1 сэк. і трэцім Гайлаў—у 26,3 сэк. На гэтым і скончыліся спаборніцтвы па лёгкай атлетыцы.

Увечары пасяджэньне судкалегіі выявіла, што першае месца ў спаборніцтвах, заняў калектыў прафсаюзных гурткоў, на другім месцы—калектыў кон. дывізіі і на апошнім —АВШ.

У цэлым спаборніцтвы прайшлі вельмі ўдала, выявіўшы як з боку тэхнічных дасягненьняў, так і з боку агульна арганізацыйнага, што менскія фізкультурнікі пашлі далёка наперад.

У часе спаборніцтваў было пастаўлена 19 акруговых і ўсебеларускіх дасягненьняў.

З асобных фізкультурнікаў неабходна адзначыць вельмі здольнага маладога фізкультурніка т. Паранька (№ дыв.), якому, пры адсутнасьці стылю і тэхнікі, удалося паставіць цэлы шэраг усебеларускіх дасягненьняў.

Таксама трэба адзначыць, что фізкультурнікі вайсковых часьцей, якія раней былі па сваіх дасягненьнях далёка ніжэй ад грамадзянскіх фізкультурнікаў, зараз маюць вялікія дасягненьні.

Вельмі слабую працу выказалі раёныя калектывы.

Судкалегія была на вышыні свайго прызначэньня. З лепшых фізкультурнікаў, выявіўшых сябе на акр. спаборніцтвах Менскі акруговы савет фізкультуры камандыруе ў Гомель на 3-е усебеларускае сьвята фізкультуры, якое пачнецца 10 жніўня, зборную футбольную каманду Менску ў складзе галкіпера Белякова (кон. дыв.), бэкаў—Кочына і Горшмана (Дынамо), Хаўбэкаў—Шкубэра, Лавейко і Макляева (Дынамо) і фарвардаў—Мацьвеева, Марозава (кон. дыв.), Андрэева, Захарава і Ціхамірава (Дынамо). Таксама камандыруюцца мужчынскі і жаночы калектывы па лёгкай атлетыцы ў складзе: Кузьміна (Дынамо) Гадзінскага (Д), Паранька і (КД), Штуціна (друкар), Ліпкера (КІМ), Тарасэвіч, Макарэвіч (Зах. чыгунка), Пашкоўскай (БДУ), Зархінай (КІМ) і Сузановіч (Сав. прац.). На спаборніцтвы па плаваньню едуць Лашэвіч (АВШ) і Гурына (Дынамо).

Вельмі дрэнна, што дзеля неарганізаванасьці Менскіх валёсыпедыстых, не ўдалося правесьці вельмі цікавых спаборніцтваў па валёсыпэду.

Розыгрыш першынства па лаун—тэнісу яшчэ ня скончыўся. У нядзелю на кордах саду «Прафінтэрн» адбудуцца канчатковыя, фінальныя гульні тэнісыстаў 1-ай клясы Далеўскага, Зінгера і пар Далеўскі—Рашэтнікава супроць Зінгера—Башук. Гульні гэтыя сярод фізкультурнікаў Менску маюць вялікую цікавасьць. Пачатак гульняў у нядзелю а 10 гадз. раніцы. **У. Я-ч.**

СУД.

50 злотых.

— Паручык Мухінеўскі, начальнік разьведкі 16-га пагранічнага батальёну, перамог мяне сваімі абяцаньнямі. Ну, што з мяне за шпіён? я люблю ціхае жыцьцё, спакойную працу і яшчэ люблю... грошы.

Так гаварыў, гэткія паказаньні даваў Мазырскаму акруговаму суду польскі шпіён Хржанстоўскі.

Пя гледзячы на тое, што Хржанстоўскі любіць спакойнае жыцьцё, ён ужо пасьпеў паслужыць у гетманскай арміі; кінуўшы службу ёй, ён узяўся за спэкуляцыю. Гэта была самая „залатая пара" ў жыцьці Хржанстоўскага. Грошы было многа.

З часам Хржанстоўскі перабраўся ў гор. Лунінец, дзе паступіў у польскую паліцыю.

Але і тут Хржанстоўскі доўга не пратрымаўся,—замала грошы.

І вось Хржанстоўскі перабраўся бліжэй да граніцы ў Мікашэвічы, дзе паступіў рабочым на... фабрыку.

Фабрыка, зразумела, толькі для «замазваньня вачэй». Тут у Хржанстоўскага многа сяброў. Ён ведае аб іх асноўных абавязках.

Праз месяц Хржанстоўскага ўжо знаёмяць з паручыкам Мухінеўскім. А да чаго даводзіць гэткае знаёмства, ня цяжка сказаць.

Мухінеўскі пазычыў Хржанстоўскаму 50 злотых, і даў заданьне перабрацца за межы Польшчы, сабраць зьвесткі аб нашых чырвонаармейскіх часьцях.

50 злотых зрабілі сваю справу. Хржанстоўскі 16-га чэрвеня 1926 году перайшоў граніцу, каб выканаць загад паручыка.

Але нашы пагранічнікі яго затрымалі.

І вось Хржанстоўскі перад судом.

— Ну, што я за шпіён? я люблю спакойнае жыцьцё, мірную працу і... грошы.

Мазырскі акруговы суд прыгаварыў польскага шпіёна на 4 гады зьняволеньня з суровым адмежаваньнем. **Я. С-і.**

СУДОВАЯ ХРОНІКА.

Сэкратар-забойца.

Сэкратар Мілашэвіцкага с.-с. (Мазыр. акругі) забіў старшыню сельсавету Баброва з мэтай абрабаваньня.

Мазырскі акруговы суд прыгаварыў забойцу на 10 год зьняволеньня.

Навука і тэхніка.

Электрычныя прылады Л. Тэрмена.

Нар. Кам. Асьветы РСФСР камандзіруе маладога савецкага вучонага Л. Тэрмена ў Нямеччыну, Францыю і Амэрыку дзеля ўдасканаленьня сваіх выключна важных вынаходак — электрамагнітных прыладаў, якія могуць адмячаць самыя нязначныя зьмены электрычных хваляў. Гэтыя прылады дадуць магчымасьць пры геалёгічных досьледах унутры зямной кары знаходзіць карысныя выкапні. Іх таксама можна карыстаць у чыгуначным транспарце дзеля аўтаматычнай сыгналізацыі і дзеля іншых патрэбаў.

Некаторыя вынаходкі Тэрмена, напрыклад, апарат дзеля перадачы малюнкаў на адлегласьці, прылада дзеля атрыманьня электрычнай музыкі, апісваліся ў „Савецкай Беларусі" раней.

Новы прымус.

Цяперашнія прымусы маюць значныя хібы: яны ўзрываюцца, пры гарэньні шумяць, а гарэлка можа награвацца. Вядомы расейскі вынаходца рабочы Мухартаў надумаў новы прымус, які зьнішчае ўсе гэтыя хібы. Замест рэзэрвуару, у новым прымусе служыць скручаная трубка з чатырма абаротамі. У адным канцы яе знаходзіцца насос, а другі заканчваецца гарэлкай. Паяных частак у прымусе няма. Прымус не награваецца. Гарэлка зроблена з медзі і слюды і не [illegible] шуму. [illegible]ны аддзел ВСНГ СССР ухваліў гэту находку.

Дошкі бяз сучкоў.

Сучкі ў дошках значна зьніжаюць якасьць як будаўнічага матар'ялу. А таму вялікую цікавасьць прыцягнуў да сабе нядаўна надуманы ў Амэрыцы апарат, які вырэзвае сучкі з дошчак і замяняе іх акуратна дапасаванай пляшкай. Прылада гэта такая простая, што нават падростак лёгка спраўляецца з ёй, вырэзваючы ад 60 да 90 сучкоў у гадзіну з дошчак да 3-х цаляў у таўшчыню і залатваючы дзіркі пасьля гэтых сучкоў. Клей пры гэтай апэрацыі непатрэбен. і сырая дошка ссыхаецца наўкол устаўленага кавалка, не каробячыся і ня трэскаючыся.

Хуткасьць птушынага лёту.

Адзін нямецкі вучоны зрабіў досьледы хуткасьці птушынага лёту. Досьледы паказалі, што некаторыя птушкі лётаюць з хуткасьцю кур'ерскага поезда. Напрыклад, шпак лётае хутчэй за іншых птушак—звыш 75 кілёмэтраў у гадзіну, каўка—51, папугай—59, грушач—52, варона і чайка —50 кілёмэтраў. Найменшая хуткасьць лёту са ўсіх птушак у ястраба—41 кілёмэтр у гадзіну.

ХРОНІКА.

Новая літаратурная арганізацыя.

Утварылася новая Беларуская літаратурная суполка-Пробліск.

Заснаўцамі арганізацыі зьяўляюцца наступныя таварышы: **Янка Бобрык, Алесь Гурло, Алесь Звонак, Тэдар Кляшторны, Ізраіль Плаўнік, Янка Тумілаціч, М. Хведаровіч і Н. Чарнушэвіч.**

У апошнія часы група распачала працу і ў 1927-1928 бягучым годзе будзе выдаваць альманахі і зборнікі паасобных сяброў.

Літаратура для народных дамоў і хат-чытальняў.

Менскі акр. аддзел палітасьветы гэтымі днямі накіраваў у народныя дамы і ў хаты-чытальні бібліятэчкі, у склад якіх увайшлі кнігі: 1) «Інтэрпэляцыі беларускіх паслоў у польскім сойме» (зб. дакумэнтаў); 2) «Крывавай пуцявінай» (зборнік); 3) Закон аб адзіным с.-г. падатку на 1927-28 г. і 4) «П'есы для вясковага тэатру» (новы зборнік).

Навуковая камандыроўка ў Нямеччыну.

Асыстэнт па катэдры сацыялёгіі БДУ Дзяхціяр камандыруецца ў Нямеччыну для вывучэньня апошніх навуковых дасягненьняў у галіне аховы працы. Камандыроўка працягнецца звыш месяца.

500 заяў для паступленьня у БДУ.

Да гэтага часу ад асоб, жадаючых вучыцца ў БДУ, паступіла 500 заяў. Прыём заяў працягнецца да 15 жніўня.

Піянэрскія клюбы.

Арганізаваліся новыя піянэрскія клюбы у м. Узда і г. г. Барысаве і Чэрвені. На ўтрыманьне клюбаў адпускаецца 1500 р.

Лекавая дапамога працоўным.

На ўзмацненьне лекавай дапамогі працоўным у Рэчыцкай акрузе адпушчана 14.000 рублёў. На гэтыя грошы ў Рэчыцы адчыняецца шэраг новых лекавых устаноў.

Да прызыву 1905 году.

ЦК ЛКСМБ распачаў падрыхтоўчую працу да спатканьня прызыўнікаў 1905 году. На прадпрыёмствах ужо праводзяцца сходы, дзе будучых чырвонаармейцаў знаёмяць з задачамі абароны краіны.

На прызыўным пункце арганізуецца клюб-чытальня для даўрызыўнікаў.

Пашыраем тарфяныя распрацоўкі.

Распачаўся досьлед тарфяных балотаў у Бабруйскай акрузе. Здабываньне торфу ў акрузе будзе поўнасьцю мэханізавана. Тарфяным апалам будзе карыстацца большасьць мясцовых заводаў. На здабываньне торфу адпускаецца звыш 100.000 р.

Міжнародны юнацкі дзень.

У першых чыслах верасьня ў БССР будзе праводзіцца міжнародны юнацкі дзень. Ужо распачата падрыхтоўчая праца да правядзеньня гэтай вялікай урачыстасьці моладзі. На мясцох утвораны спэцыяльныя камісіі. Міжнародны юнацкі дзень сёлета будзе праводзіцца пад лёзунгам узмацненьня ваенізацыі моладзі.

За антысанітары...

За апошні тыдзень міліцыя за антысанітарыю аштрафавала: гр. Казанчыжды (трымае хлебапякарню на Тарасаўскай вуліцы), гр. Лохман (таксама ўласьнік хлебапякарні на Старажоўскай вуліцы), гр. Кагая (за антысанітарыю ў бараначнай) і гр. Цёмкіну (марожаніца, прадавае на Тарасаўскай вул.).

Пехатой па СССР

З Воршы ў Менск вышаў падарожнік Рыгор Багніч.

Багніч—камсамолец з гораду Марыупаля (Украіна). Каб вывучыць быт працоўнага народу і пазнаёміцца з гістарычнымі месцамі, Багніч вышаў у падарожжа. У яго маршрут ўваходзяць амаль усе буйнейшыя гарады Савецкага Саюзу. Багніч ужо абышоў Кубань, Абхазію, Грузію і інш. месцы. Зараз ён абходзіць БССР.

Эканамічная хроніка.

Аб пабудоўцы бэконнай фабрыкі.

Згодна атрыманых управай дзяржаўнага гандлю зьвестак, эскізны праэкт бэконнай фабрыкі будзе закончаны да 1 жніўня; у першых чыслах жніўня мае прыехаць у Менск інжэнэр для вырашэньня некаторых пытаньняў, зьвязаных з прыняцьцем праэкту фабрыкі.

Ячмень для харчовай прамысловасьці 1927-28 г.

Для БССР на 1927-28 г., водлуг пляну Саюзнага Нар. Кам. Гандлю, прадугледжан водпуск ячменю: Белхарчтрэсту па лініі «Сельгаспадара»—175.000 пуд. для півварнай прамысловасьці, па лініі „Укрхлеба"—100.000 пуд. і па лініі «Хлебацэнтра»—200.000 пуд. для здаволеньня дражджавой прамысловасьці.

Перабой у дастаўцы сыравіны.

У апошні час заўважваюцца перабоі ў дастаўцы сыравіны дзяржаўнай абутковай ф-цы „Самаход" у Віцебску, якая налічвае 400 чал. рабочых.

Фабрыка выкарыстоўвае апошнія запасы сыравіны. Неабходны тэрміновыя меры да бесперабойнай дастаўкі на фабрыку хрому, шаўрэту і шаўро.

Водгукі па нашы карэспандэнцыі.

Па допісу „У камісіі па скарачэньні справаздачнасьці", зьмешчаным у № 166 нашай газэты (за 24 ліпеня 1927 г.), супрац. ЦСК па сэкцыі статыстыкі народнага здароўя тав. М. Говар адказвае наступнае:

„Яшчэ ў красавіку сёл. г. з удзелам прадстаўніка РСІ некалькі дзён вялася напружаная праца па пытаньні аб скарачэньні справаздачнасьці і ў пратаколе зафіксаваны былі ўсе зьмены ў кірунку скарачэньня форм. Пратакол разам з формамі накіраваны ў РСІ. Адначасова быў устаноўлены штат адпаведна скарачэньню справаздачнасьці, што і зацьверджана на пасяджэньні РСІ ад 6 мая г. г.

Пасьля гэтага невядома, якія яшчэ могуць быць праэкты, калі ўжо скарачэньне праведзена як у тэрмінах прадстаўленьня справаздачнасьці, так і ў аб'ёме яе на 60 проц."

ВЕСТКІ З МЕСЦ.

20.000 руб. на рамонт тратувараў.

Гомель. Прэзыдыум гарсавету дазволіў камунаддзелу 20.000 руб. з крэдытаў, адпушчаных на будаўніцтва, скарыстаць на рамонт і пабудоўку тратувараў.

Выпуск курсаў палітасьветпрацаўнікоў.

Гомель. 5 жніўня адбудзецца выпуск курсаў на перападрыхтоўцы ізбачоў, ліквідатараў няпісьменнасьці і іншых палітасьветпрацаўнікоў вёскі. На курсах навучаецца 70 чалавек.

Здавальненьне апалам Случчыны.

Бабруйск. У мэтах здавальненьня гор. Слуцку і бязьлесных раёнаў апалам і неабходным будаўнічым лесаматар'ялам Акрдзяржляп прапанаваў інспэктарыяту лясоў у месячны тэрмін адчыніць у Слуцку лясны склад.

Арганізацыя вячэрняга рабфаку.

Гомель. У Гомелі мяркуецца арганізаваць рабочы факультэт з 4-хгадовым курсам навучаньня. Рабфак разьлічан на 80 чал. і будзе знаходзіцца ў памяшканьні замку. Апрача таго, мяркуецца адчыніць рабфак для с.-г. рабочых у Васілевічах у памяшканьні былага лясного тэхнікуму.

Акрпрафсавет зьвярнуўся ў ЦСПСБ з просьбай—як мага хутчэй вырашыць пытаньне аб арганізацыі рабфакаў у нашай акрузе з тым, каб ня быў парушан бягучы навучальны год.

Вучот гандлёвага звароту.

Віцебск. Для назіраньня за агульным становішчам гандлю і таваразвароту, Акрстатбюро з жніўня пачынае весьці штомесячны вучот звароту дзяржаўнага гандлю, а таксама прыватных гандлёвых прадпрыемстваў.

Адказны рэдактар **М. КУДЗЕЛЬКА.**

ТЭАТР-ЦЫРК-КІНО

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР.
Гастролі артыстаў Ленінградзкага Акадэмічнага б. Александрынскага тэатру.
Субота, 30 ліпеня.
„КОНЕЦ КРИВОРЫЛЬСКА". 2-гі раз. Сат. кам. ў 12 карц. Рамашова.
Нядзеля, 31 ліпеня,
„ТЕТКА ЧАРЛЕЯ" Вяд. камэдыя Тамаса Брадсона.

ЦЫРК пад маст. кіраўніцтвам **А. Г. КІССО.**
Субота, 30 ліпеня.
Дэбюты новых артыстаў. Першы раз у г. Менску,
Вядомыя шуты-сатырыкі **БІБ-БОБ** (сапраўдныя).
Працяг чэмпіянату французскае барбы:
1-я пара—рашучая схватка двух прэм'ераў— КОЛЯ КВАРЫАНІ супр. ВАСІ БУРАВОГА; 2-я пара—Ф. КАЖАМЯКА супр. ГР. РУСАКОВА; 3-я пара—сел. с. Бэсалы, СЯМЕН КАЎТУН супр. САЛЬВІНІ; 4-я пара—„ОРАНЖЕВАЯ МАСКА" супр. АЛІ-МУХАМЭДАВА; 5-я пара—рэванш-барба ЗБЫШКА-СТАНКЕВІЧ супр. ЯРОША.
АНОНС! Едуць новыя сусьветныя атракцыёны. Сачэце за рэклямай.
Пачатак роўна а 9 гадз. веч., барбы—у 11 г. веч. Цэны—ад 25 к.
Адміністратар **Н. НІКОЛЬ.**

КІНО «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА».
З пятніцы, 29-га ліпеня— толькі 3 дні (29, 30 і 31 ліпеня)—грандыёзная мастацкая гістарычная пастаноўка **„НІБЕЛУНГІ".** 2-я сэрыя („Зигфрид").

КІНО «ПРАЛЕТАРЫ».
З аўторка, 26-га ліпеня— самы папулярны комік-трукіст Рычард Толмэдж у новай амэрыканскай камэдыі **„МНИМЫЙ АТТОРНЕЙ"** у 6-х частк.
Звыш праграмы—кіно-хроніка Савкіно № 83 (апошні вып.)

ПАДПІШЭЦЕСЯ СВАЯЧАСОВА НА ГАЗЭТУ „САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ" на ЖНІВЕНЬ месяц
ПАДПІСНАЯ ЦАНА:
На 1 месяц — — 70 к. На 3 месяцы 2 р. —
» 2 » 1 р. 40 » Да канца году 3 р. 40 к.
За дадатковыя 40 кап. у месяц кожны падпішчык можа атрымаць часопіс «Маладняк»—кніжку ў 6 друкаваных аркушаў (100 стар.), якая даецца, як платны дадатак да газэты.
Газэта «Савецкая Беларусь» разам з часопісьсю «Маладняк» — 1 руб. 10 кап. у месяц.
ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА: у Менску—у канторы газэты—рог вуліц Ленінскай і К. Маркса, у правінцыі—упаўнаважанымі канторы і ўсімі паштова-тэлеграфнымі аддзяленьнямі і аддз. Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва.

ВСЕМ НЕОБХОДИМО ПРИОБРЕСТИ АВТОМАТИЧЕСКИЙ **СЧЕТЧИК,** который без всяких знаний МОМЕНТАЛЬНО даст готовые результаты умножения, деления и вычисления процентов. Высылается немедленно по получении заказа и 50 к. За пересылку и упаковку 20 к., всего 70 к. (можно марками). Наложенным платежом высылается от 3 руб.
Заказы и деньги направлять по адресу: Москва 155, Малая Бронная, 10, помещение 3, „КНИЖНАЯ ПОЛКА".

ЗГУБЛЕНЫ:

— Пасьведчаньне Невяроўскага П. С., аб сканчэньні 2-й ст. труд. школы, выд. Глускім РВК, Бабр. акр., кв. № 3891.

— Конская кніжка № 1207, Дзямідчыка А. С., выд. 7-м вайскова-конскім вучасткам, кв. № 3892.

— Дзьве вучотна-конск. кніжкі № 29 і 34. Квача З. М., выд. 7-м вайскова-конскім вучасткам, кв. № 3893.

— Асабовае пасьведчаньне № 2877, Тарасевіча В. Ф., выд. Зах. чыгункі, кв. № 3894.

— Вучотна-конская кніжка № 367, Цьвірко А. Х., выд. Пухаўскім ВВК, кв. № 3895.

— Вучотна-конская кніжка № 180, выд. Бярэзінскім РВК; 2] сяброўскі білет № 12668, выд. Барысаўскім саюзам прац. зямлі і лесу і лекавая кніжка на імя Скалубовіча А. З., кв. № 3896.

— Асабовая карт. за № 1-1 і конская картка № 3435 Лапідус М. Л., выд. Плешчаніцкім РВК, кв. № 3897.

— Вучотна-конская кніжка № 277 Патапава М., выд. Халопеніцкім РВК, кв. № 3901.

— Вучотна-конская кніжка № 4692 Патапава Л., выд. Халопеніцкім РВК, кв. № 3902.

— Вучотна-конская кніжка № 1936 Шаркоўскага Я. Д., Выд. Халопеніцкім РВК, кв. № 3903.

— Гэрбавая круглая пячатка, Сялецкага с.-савету, Грэскага раёну, кв. № 3904.

— Конская картка № 121 Нікановіча В., выд Слуцкім вайсковым вучасткам, кв. № 3905.

— Вучотная конская кніжка № 323 Сідарэнка Д.—выд. 2-м вайскова-конскім вучасткам, кв. 3874.

— Асабовая кніжка № 78 Рутkоўскага А. Ф.—выд. Плешчаніцкім вайсковым адд. кв. 3875.

— Асабовая картка № 36 Паткоўскага Г. С.—выд. Калінінскім Акрваенкаматам, кв. 3876.

— Лекавая кніжка Сьмірнова П. А.— выд. Менакрстрахкас., кв. 3877.

— Каапэрац. кніжка № 1447 Акуліча Н., выд. МЦРК, кв. 3843.

— Атэстат Вайдштэйн Л. А., выд. 5-й Саўшколай, кв. 3844.

— Кніжкі правізіёных білетаў на 1927 г. Катовіча С. І., кв. 3866.

Линейная калибровочная мишень LRT-BE4-V2